Ἔτος Γ' 1886 — Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Δεκεμβρίου — Ἀριθ. 147

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
Προπληρωτέα
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐν ἔτει . . . δρ. 10
Ἐξωτερικοῦ . . . φρ. χρυσ. 15

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
Ἐν τῇ Πειραιωτικῇ ὁδῷ 1.
(Παρὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ)

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΚΑΤΑ
ΦΑΡΔΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βουλγαρικά. — Ἀγγελία. — Κλασικοὶ καὶ Βυζαντινοί. — Νύκτες φθινοπώρου. — Ἡ ναυτική σχολή. — Ἀπαντήσεις ἄνευ ἐρωτήσεων. — Βιβλιογραφία. — Ἐν ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΙ ἡ ἐγγραφὴ τῆς χωρικῆς ἀναγνωστικῆς. — Ἐν ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ ἡ πολιορκία τῆς Φλωρεντίας (Μυθιστόρημα).

ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ἐλήξαν, χάριν Θεῷ, αἱ ἐνηλικιώσεις μετὰ τῶν ἐμφυλίων ἀπεχθειῶν των, αἱ ὁρκωμοσίαι μετὰ τῶν συγκινήσεών των, αἱ λαμπαδηφορίαι μετὰ τῶν διαπληκτισμῶν των, αἱ χαρτοπαίκτοι μετὰ τῶν παρεκτροπῶν των καὶ αἱ σταυροφορίαι μετὰ τῶν κωμικοτήτων αὐτῶν. Αἱ χαρτοπαίκτοι καὶ ἡ παρασημοφορία ἔλαβον ἐπίθημα καὶ χαρακτῆρα, ἴδιον μάλιστα ἡ τελευταία, θεωρηθεῖσα ὡς ἀσθένεια τοῦ *λαοῦ* προσβάλλουσα κατ' ἐξοχὴν τοὺς λαμβάνοντας Ταξιάρχην.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπάρχουσιν ἀσθένειαι αἵτινες οὐδόλως δὲν θεωροῦνται κακαί, ἀλλὰ καὶ προκαλοῦνται καὶ ἐναγωνίως ἀναμένονται. Εἰς τὰς τοιαύτας ἀσθενείας καταλέγονται καὶ οἱ ἐκλογικοὶ *ρευματισμοί* εἰς οὓς ὡς ἐπικαιροτάτους θ' ἀφιερώσωμεν ὀλίγας γραμμάς.

Κατὰ τοὺς μᾶλλον λοιπὸν πεπειραμένους ἐν τῇ πρωτευούσῃ, τῇ ἑστίᾳ τῶν ἐκλογικῶν ρευμάτων, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φαίνεται ὅτι δὲν θὰ γεννηθῶσιν ἔφετος τοιαῦτα καὶ τοῦτο οὐχὶ διότι δὲν ὑπάρχουσιν ὁπαδοὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων μερίδων, ἀλλὰ διότι οἱ συνδυασμοί τοὺς ὁποίους πάντοτε ἀποκρούει ὁ λαὸς — ὡς προσβάλλοντας τὴν φιλοτιμίαν αὐτοῦ καὶ ὁσάκις συγκείνται ἐξ ἀριθμῶν ὑποψηφίων καὶ ἐξ ὁμοιομόρφων στοιχείων — ἤδη ἀποκρούονται μετὰ μείζονος ἐπιτάσεως.

Ὑποθέσατε πρὸς στιγμὴν ὅτι τακτικός τις ἀναγνώστης τῆς «Ἑβδομάδος» ζυγίσας τὰς ἀμαρτίας τῆς συμπολιτευόσεως καὶ τὰ παραπτώματα τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ἐν τῷ ὑπουργικῷ συνδυασμῷ ὑπάρχουσι πάσης τιμῆς ἄξιοι ἄνθρωποι οὐδ' ὅτι πιθανὸν μετὰ τὴν ἐκλογὴν νὰ ἐξυπνήσωσι τινὲς ἀντιπολιτευόμενοι συμπολιτευόμενοι ὡς καὶ τινὲς συμπολιτευόμενοι ἀντιπολιτευόμενοι· πρόκειται οὖν εἰς τὰς κάλπας κρίσιν τὴν *ἰσότιμον* τῶν 12 ἢ τὴν ἀνισότιμον τῶν 14! Πῶς εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος οὗτος χωρὶς νὰ ὑποστῇ μυθολογικὴν μεταμόρφωσιν νὰ μὴ ἐννοήσῃ ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ἄνευ ἀρχῶν ὅταν ἀπόφασιν συγκρούσας τὸν λαὸν Οἰκονόμου, τὸν ἀριστοκρατικὸν Ρένδιον, τὸν δημοκρατικὸν Φιλήμονα, τὸν Παρανελιστὴν Ζωγράφακαν, τὸν κωμικὸν Κοτσάδαν, τὸν συντηρητικὸν Γεροκαλλιφρονᾶν;

Αἱ ἐκλογαὶ λοιπὸν ἐν Ἀθήναις θὰ εἶναι ὡραιοπροσωπαί· ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἐν τούτοις δυσὶ συνδυασμοὶ ἄνδρες ἄξιοι τῆς τοιαύτης τιμῆς. Ἂν δὲν θὰ ἐκλεγῶσι, δὲ ὅλοι ἀντιπολιτευόμενοι ἢ ὅλοι ὑπουργικοί δὲν πταίει εἰς τοῦτο ὁ λαός ἀλλὰ πταίει ἡ ἔλλειψις πεποιθήσεως περὶ τῆς σταθερότητος τῶν ἀντιπροσώπων του ἢν αὐτοὶ οὗτοι ἐνέπνευσαν καὶ ἡ πρὸς τὸν λαὸν περιφρόνησις ἥτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς λέξεως *συνεταιρισμός*.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχομένου ἔτους 1887 ἡ διεύθυνσις τῆς ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ἀνατίθεται τῷ ἐκ τῶν δημοφιλῶν συνεργατῶν της κ. ΙΩΑΝΝΗ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ. Οὕτως ἐγκαινίζεται νέα περίοδος τῆς ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ, ἥτις ἐλπίζομεν ὅτι δεόντως ἐκτιμηθήσεται καὶ ὑποστηριχθήσεται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ.

Ἱκαναὶ μεταρρυθμίσεις καὶ βελτιώσεις ἐγκαίρως ἀγγελθήσονται ὑπὸ τῆς νέας Διευθύνσεως.

Δ. Γρ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΚΛΑΣΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ

Β'.

Διὰ τῶν ἑξῆς δὲ ὁ κ. Παπαρρηγόπουλος παραπαίει τὸν παντελῆ τρόπον. Τῷ 1782 ἡ Αἰκατερίνα Β' καὶ ὁ Ἰωσὴφ Β' ἀπεφάσισαν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνίδρυσιν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μοναρχίας ὑπὸ ἕνα τῶν ἐγγόνων τῆς αὐτοκρατείρας, ὅστις ἐπὶ τούτῳ ὀνομάσθη Κωνσταντῖνος καὶ ἐξέμαθε τὴν ἑλληνικήν. Ἀλλὰ τοῦ βουλεύματος τούτου οὐδὲ ἀρχὴ ἐκτελέσεως ἐγένετο διὰ τοὺς τότε παρεμπαίζοντας περὶ τὰς πασμοὺς τῶν δύο ἰσχυρῶν μοναρχῶν τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Ἐν τούτοις ἐρρίφθη ἡ διενεργηθεῖσα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου βουλεύματος ἐπιτάφιος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Καὶ ἰδοὺ ἀνωνίσθη περιφανῶς κατὰ θάλασσαν ὁ Λεβέντης Λάμπρος Κατσώνης ὁ πρόδρομος τῶν ἀρθέντων τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης, ἥτις δικαίως ἐκλήθη κατ' ἐξοχὴν ἐπανάστασις. Ἐπὶ τέλους ὁ Λάμπρος Κατσώνης κατεστράφη· ἀλλὰ τότε μάλιστα ἐθάμβησαν πᾶσι τὴν ἄδρας οἱ αὐτόπται τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ γενόμενοι γάλλοι καὶ ἐνετοὶ Κυβερνῆται· ἰδίως δὲ ὁ ἐνετὸς ἀρχιναύαρχος Ἔμος εἶπεν αὐτῷ «Ἐὰν ἀπωλέσατε πέντε πλοῖα, ἑξακόσιους ναύτας, δύο κυβερνήτας καὶ σκαρίνα ἐννέα ἀξιωματικούς, ἡ δόξα ἡμῶν ἔσται ἀΐδιος».

Ῥαγδαῖα δ' ἐπῆλθον ἤδη τὰ προμηνύματα τοῦ κρισίμου ἀγῶνος· οἱ πολυθρύλητοι τῶν Σουλιωτῶν πόλεμοι κατὰ ποῦ· Ἀλλ' πασῶ, τὰ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν πολεμήματα τῶν ἀρματωλῶν τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Μακεδονίας· ἡ φιλική ἑταιρία. Καὶ ἤδη ἐπέστη τὸ εὐλογητὸν ἔτος 1821. Μετὰ ἐννεαετῆ δὲ ἀδιάκοπον πάλην ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνεξαρτησία μικρᾶς κινος γωνίας τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, καὶ ἦλθε καὶ παρῆλθεν ἡ πρώτη βασιλεία, καὶ ἦλθεν ἔπειτα ἡ δευτέρα, ἥτις ἠτύχησε μὲν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν προσάρτησιν τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τῆς Θεσσαλίας· ἠτύχησε δὲ νὰ γεννήσῃ υἱόν, εἰς ὃν ἀθρόον ὁ Ἑλληνισμὸς ἀπέδωκε τὸ περιφημότατον τοῦ Κωνσταντίνου ὄνομα· ὅστις ἀνετράφη ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν ἀνακτόλων μεγαλοργημάτων καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐνηλικίωσιν ἑορτάζει σήμερον τὸ Πανελλάνιον.

*

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀνωτέρω λόγου τὰ ἑξῆς ἔγραψεν ὁ κ. Φιλήμων ἐν τῷ *Αἰῶνι*.

«. . . . Ὁ λόγος τοῦ πολυμαθοῦς καθηγητοῦ στηρίζεται ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς λατρείας τοῦ. Περὶ ἀρχαίας Ἑλλάδος, περὶ τῆς δημιουργησάσης τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἐθνότητα Ἑλλάδος, περὶ τῆς ἀθανάτου καὶ ἀλώβητος ἐργασίας τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, οὐδὲ λέξιν εἶπεν, ἠρκέσθη δὲ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἑλληνικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ διεστρέφθη, ἐν τινι ποιήματι, γραφέντι παρ' ἀνωνύμου, διαπίστωσε μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπιγραφομένῳ δὲ Θρῆνος πράγματι δὲ ἀξιοθρηνήτου δημιουργήματος ἐκλελυμένης ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ διανοίας, ἐλθούσης δὲ ἀμιλλωμένης ἐπὶ καλλονῇ καὶ ἐπὶ ὕψει ἰδεῶν πρὸς τὰ ποιήματα τιγῶν ἐκ τῶν γνωστῶν ποιητῶν τῶν φοενοχομείων. Οὐδ' ἕνα στίχον εὗρε τῆς ἡμέρας ἄξιον ὁ τόμος Καθηγητής, ἐκ τῶν ἀναγραψάντων ἀθάνατον τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τοῖς δίλτοις τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀντὶ τοῦ αἰωνίου ἐμβατηρίου, ὅπερ οἱ Ἕλληνες παρέδωκαν σύνθημα εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ὅπερ ἐγένετο τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἀντὶ τοῦ

Ὦ! παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε,

ἀντὶ τούτου, τοῦ πόσῳ εὐτυχῶς ἐπαναλαφθέντος παρὰ τοῦ ἀθανάτου Ρήγα διὰ τοῦ

Δεῦτε παῖδες τῶν Ἑλλήνων

τί εὗρεν ὁ πολυμαθὴς ἄλλως καθηγητὴς νὰ ὑπομνήσῃ ἐν ἡμέρᾳ, ἣν ἐγκαρδιώτατα ἔσεν, ὡς ἠθικὴν καὶ πανελλήνιον; Εὗρε τὸ ἑξῆς!

«Σημάδι μέγα φλάμπουρον, τὸν σταυρὸν τοῦ [Κυρίου,
«Καὶ τότε νὰ συγκλίνουσι οἱ ἐσω μὲ τοὺς ἔξω
«Νὴ γίγη μοῦρτος μοχθηρὸς ὡς οἱ παλαιοὶ τὸ [λέγουν.»

Ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου, ὃν κρίνομεν ἄξιον ἀναλύσεως, δίδοντα δὲ ἀφορμὴν εἰς μελέτας ὀπουδαιοτέρας, ἀλλ' ἐξηγοῦντα καὶ τὴν ἔκλυσιν, εἰς ἣν περιέστη τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, διότι ὁλόκληρον τὸ ἔθνος εἰκονίζεται, ὡς ἔξωθεν προσδοκῶν τὴν σωτηρίαν του· θέλομεν ἐπανελθεῖ πρόσεχῶς καὶ διὰ μακροτέρων. Ἀληθῶς ὁ σορὸς καθηγητὴς δίδει ἀφετηρίαν εἰς ἀναλύσεις βαθυτέρας, εὐγωμονοῦμεν δ' αὐτῷ, ὅτι παρέχει τὴν ἀφορμὴν εἰς τὴν κρείσσονα διαφώτισιν ζητημάτων τίνων καὶ εἰς τὴν ἀνάλυσιν θεωριῶν ἄλλων. Οὐχ ἧττον ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἀνατοποῦμεν, σήμερον, ἀλήθειάν τινα ἱστορικωτάτην, ἣν πάντες οἱ σπουδαῖοι ἄλλως τὴν Ἱστορίαν μελετήσαντες περιοδικῶς, ἐγέδον τὰς λέξεις, διετύπωσαν. Ὁ κ. Παπαρηγόπουλος εἶπεν: «Ἐν τῷ κόσμῳ δὲ τούτῳ, ὅσῳ καὶ ἂν ἀξιῶσι τινες, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἠθικὴ δύναμις, διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ τὴν γνωρίσωσιν (;) ἡ ἱστορία ἀπὸ καταβολῆς αὐτοῦ μαρτυρεῖ, ὅτι ἀεποτε ἡ ἠθικὴ δύναμις καταβάλλει ἐπὶ τέλους τὴν ὑλικήν». Ναί! Παρήγορον ἀληθῶς, ὅτι ὑφίστανται ἀμμαία ἠθικὴ τις δύναμις, ἀείποτε κατισχύουσα ἐπὶ τέλους τὴν ὑλικήν. Τὴν ἠθικὴν δύναμιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ παγκοσμίου Ἑλληνισμοῦ συγκροτεῖ ἡ ἀρχαία Ἑλλάς, ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία, ἡ ἑλληνικὴ τέχνη, ἡ κλασσικὴ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὁ πολιτικὸς βίος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν Πολιτειῶν, οὐχὶ δὲ ἡ ἐποχὴ ἡ γνωρίσασα τοὺς *μούρτους καὶ τὰ φλάμπουρα*, οὐχὶ τὸ οἰκτρὸν κράμα τοῦ ρωμαϊκοῦ καὶ ἀσιανοῦ πολιτεύματος τὸ καλούμενον βυζαντινὸν Βασιλεία, ἣν οὐδὲν μέγα, οὐδὲν πνευματικόν, οὐδὲν ἠθικὸν διέκρινεν. Ἡ ἠθικὴ δύναμις τῆς Ἑλλάδος θὰ κατισχύσῃ ἐπὶ τέλεσι, καὶ ὡς μέχρι τοῦδε κατέβαλε, θὰ κατα-βάλῃ τὴν παρὰ τοῦ βυζαντινοῦ οἰκοδομήματος ἐπροσωπευομένην ὑπὸ τὴν εἰδεχθεστάτην μορφὴν αὐτῆς ὀλικὴν δύναμιν.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΝΥΚΤΕΣ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

29 Ὀκτωβρίου.

ΑΙΛΕΞΙΑ

Σ1.

Εἰς τοὺς τελευταίους σπαραγμοὺς του εἰσῆλθεν ἀπὸ τῆς χθὲς τὰ φθινόπωρον. Ὁμοιάζει ἀγωνιῶντα ἑτοιμοθάνατα τὰ μέλη τοῦ ὁποίου ἀποψύχει βραδέως τὸ ψυχός του θανάτου. Ὁ οὐρανὸς εἶναι σκυθρωπός. Ἄνεμος ψυχρότατος πνέει ἐξω. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ψεκάς παγωμένη, προάγγελος παρασκευαζομένης ἐν τῇ φύσει χιόνος, ἔπιπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου μου. Καὶ ἡ δύσις αὕτη, ἡ τόσον ὡραία συνήθως, εἶχεν ἀποβάλει ἀπόψε τὸ ἑξόχον κάλλος της. Τὸ φθινόπωρον δὲν φθίνει πλέον· θνῄσκει! . . . Ἐντὸς τοῦ ἐπενδύτου μου τετυλιγμένος, ἐκαθήμην ἐπὶ τοῦ κορμοῦ δένδρου καταρριφθέντος πρὸ χθὲς ὑπὸ τῆς θυέλλης. Ἔβλεπον τὰς ῥίζας αὐτοῦ καὶ τοὺς κλάδους, οἵτινες, μεμαραμένοι ἐκ τοῦ φθινοπώρου, εἶχον ἤδη ἐντελῶς βαρυφθῆ. Πεφεύγουν ἔτσι καὶ μόνος εἰς τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅτε καὶ ἡ ὠχροκάτη ἀμαυλύκη ἀπεσβένετο ἤδη, ἐσκεπτόμην τὸν κόσμον, τὸν ἄνθρωπον, τὴν κοινωνίαν, τὰς δυστυχίας αὐτῆς, τὰ ἐλαττώματα, τὰς τέρψεις καὶ τὰς ἀπολείας της! Πενθιμῶς ἔσεισε τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος τὰ γυμνὰ δένδρα. Εἰς τὸ βάθος αἱ σκιαὶ ἦσαν πυκνότεραι. Σιωπή, μελαγχολία, σκότος, ἀμφιβολία τῆς φύσεως. Ἔνιοι εἰς τὰς πέριξ σκιάς ἐγκατελείπομεν τὴν ἐρημίαν μου καὶ ἐπὶ τῶν γοργῶν πτερυγισμῶν τοῦ πνεύματος φερόμενος, κατέφθανον εἰς τὴν πολυτάραχον κοινωνίαν. Εἰσεχώρουν εἰς τὰ σπλάγχνα της, ἐμελέτων τὰς διαχύσεις αὐτῆς καὶ τὰς λύπας, καὶ ἱστάμενος εἰς τὴν ἄκραν τῆς εὐρυτάτης ὁδοῦ, ἀφ' ἧς διελαύνει ὁ κόσμος, παρετήρουν τὸν ἄνθρωπον, ἐκατάμιλιον πὴν τύχην αὐτοῦ, ἠρεύνων τὴν λύπην καὶ τὴν χαρὰν του, ἐθεώρων τὴν ἀηδίαν καὶ τὸν χορόν, εἰσέδυον εἰς τὸν σκοτεινὸν καὶ ἀκεξερεύνητον λαβύρινθον τῆς καρδίας του. Καὶ ὁ ἐμπειρότατος ἀνατόμος χάνεται ἐκεῖ. Προσπαθῶ νὰ διακρίνω ἐὰν εἶνε εἰλικρινὲς τὸ μειδίαμα δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος συνοδεύει τὸν πρὸς τὸν φίλον του χειραψίαν. Τί θὰ καταλάβῃς ποτέ, καὶ τίς θὰ κατανοήσῃ τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνου ὑποκρισίας»... ἀκούεται λέγουσα φωνή τις. Δὲν ἐννοῶ διατί ἡ εὐτελὴς αὕτη γνώμη περὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν. Ἡ χειρίστη νόσος τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἀπιστία, ἡ ἀξελεκοῦσα τὴν συνείδησιν, καὶ καθιστῶσα ἐντελῶς ἀχρηστον τὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ βιοῦντα. Διατί πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ ἀνθρώπου, πᾶσαν εὐγένειαν, τὸ φιλικόν αὐτοῦ μειδίαμα, διατί νὰ ἀποδίδωμεν ἐν νοσηρὸ πρισματοκαλήψει εἰς τὴν ὑπουλον ὑπαγορευσιν τοῦ συμφέροντος, τοῦ κερδοφόρου τούτου ὅστις ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἐκάστοτε τὸ ἐλατήριον τῆς πράξεως τοῦ ἀνθρώπου, δὲν κινεῖ ὅμως πάντοτε αὐτὸ ὅταν ἐκδηλοῖ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ὁμοίους του, ὅταν πάνη αἰσθῇ τὴν χαίρα! Ἐσκεπτόμην οὕτω ἕως ὅτου ἐπιθυμῶ νὰ εἶναι οὕτω. Καὶ ὁμῶς δυσπιστῶ! Συμφέρον βδελυρόν! Πόσον διαστρέφεις τὸν ἄνθρωπον· πόσον θολώνεις τὴν διαυγεστάτην τῆς καρδίας του πηγήν, καὶ φαρμακεύεις ὅλην τοῦ αἰσθήματός του τὴν γλυκύτητα, διὰ τῆς ὑποκρίσεως, ὅτι ἡ θώπεια, ἡ ἐνθάρρυνσις, ἡ θερμὴ προσαγόρευσις, ἡ χειραψία αὕτη αἰτίαν καὶ βάσιν ἔχει οὐχὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, ἀλλὰ τὸ ἐγγύτατον ἢ ἀπώτατον συμφέρον. . . . Εἶναι δυνατόν, καὶ ἐξέπεσε τοσοῦτον ὁ ἄνθρωπινος φύσις, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ὅστις εἶναι, καὶ ὀρθῶς εἶναι, ὑπερήφανος, νὰ καθίσταται ὑποκριτὴς καὶ νὰ ἐξευτελίζηται λόγῳ συμφέροντος; Ἐὰν ἐπιμαρτύρησεν ἐκ τῆς κοινωνίας τὸ σπαγερόν ἀξίωμα, ὅτι ἕκαστος λόγος καὶ ἑκάστη πρᾶξις τοῦ ἀνθρώπου πηγάζει ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλειαν, ποία ἀλληλοπεριφρόνησις θὰ συμβιβάσῃ δικαίως ἐν μέσῳ τῆς νοσηρᾶς καὶ ἀθλίας ἐκείνης κοινωνίας; . . . Ἐρμηνεύετε· σὲ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν πρὸς γυναῖκα ἀξίαν ἀμφοτέρων. Ἐὰν τῆς δυσπιστίας τὸ ἕλκος ἐκταθῇ καὶ κρατήσῃ, πρέπει τότε, μὲ βλέμμα περιφρονήσεως καὶ μὲ γλῶσσαν μεστὴν πικρίας καὶ εἰρωνείας νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ἡ γυνή: «Ζητήσατε τὸ συμφέρον· . . . Ψέγετε τὴν κακίαν· μέγα δυναμένου ἐν τῇ κοινωνίᾳ. «Τὸ συμφέρον ὤπλισε τὰ χείλη τοῦ· θὰ ἀπαντήσωσιν οἱ ἀκροαταί. «Δὲν ἔλαβεν ὅτι ἐζήτησε, καὶ ἡ ἀποτυχία ἠκόνησε τὴν γλῶσσάν του. Τιμᾶτε τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἀξίαν διακεκριμένου ἀνδρός. «Τὸ συμφέρον κινεῖ τὴν γλῶσσάν του· θὰ εἴπῃ καὶ πολλὴν ἡ ἐλκώδης κοινωνία, ἐὰν μεταξὺ τοιαύτης ἔχει τις τὴν δυστυχίαν νὰ ζῇ. Σκέπτεται νὰ ἐπιδιώξῃ τι, καὶ διὰ τοῦ ἐγκωμίου προλαβαίνει τὸν δρόμον τῆς ἐπιτυχίας. Τιμᾶτε τὴν σεμνότητα κόρης φωλιᾶς· μὲ βλακώδες ὕφος ὁ γείτων σᾶς θεωρεῖ ὑπόδρα, καὶ μειδιᾷ, διμακάριος ὡσεί, ἂν ἔλεγεν· «ἀνοῆ». Ἡ ἀφόρητος ζωὴ ἀποβαίνει οὕτω μᾶλλον ἀφόρητος! Πῶς νὰ ρυθμίσῃ τις ἑαυτόν, πῶς νὰ κανονίσῃ πρὸς τοὺς ἄλλους σχέσεις του; πῶς νὰ τροφήσῃ τοῦ χαρακτῆρός του τὴν ἀξιοπρέπειαν, τοῦ ἤθους του τὴν σεμνὴν ἀγεροχίαν; πῶς, ἐν μέσῳ τοιαύτης ἐπιδημίας, νὰ σώσῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τὸ ἐνπαρόν μόλυσμα τῆς ἰδιοτελείας ὅπερ θὰ λυμαίνεται τὴν ἀποχοῦσαν ἐκείνην κοινωνίαν! Νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὰ ὄρη; Θὰ τιθασευθῇ ἀγριάνθρωπος! Νὰ μείνῃ εἰς τὰς πόλεις παθαινόμενος δυσφρέσεις, καὶ μοχθῶν νὰ ἀποκαλῇ αὐτὰς ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος; Θὰ ἀποκληθῇ βλαξ, ἀγνοῶν τὴν ἐποχὴν καὶ τοὺς ἀνθρώπους! Θὰ θεωρηθῇ ἀνίκανος, ἀχρηστος, βάρος, ἐπιζήμιος!!! Διότι ἠρνήθη ὁ ἄνθρωπος οὗτος νὰ κύψῃ ὑπὸ τὴν καθολικὴν ἀπαίτησιν τῆς ἐποχῆς, καὶ νὰ στεβλώσῃ τὸν εὐθὺν αὐτοῦ χαρακτῆρα, θὰ σφαλῇ, θὰ δυστυχήσῃ, θὰ καταδικασθῇ! Ἡ κοινωνία θὰ θεωρήσῃ ἀπαθῶς τὴν ἀπελπιστικὴν πάλην τοῦ ἀτόμου κατὰ τοῦ ῥεύματος, ὅπερ ἀπειλεῖ νὰ τὸν παρασύρῃ. Κατὰ βάθος τιμᾷ τὸν μάρτυρα τῆς ἰδίας αὐτοῦ πεποιθήσεως· τὸν καταδικάζει ὅμως συντόνως, εἴτε δι' ἔργου εἴτε ἀδιαφοροῦσα. Ἡ σκοτισθεῖσα κοινωνία, καίεται εὐλαβουμένη τὸν ἀκηλίδωτον, ὀρχίζεται βλέπουσα αἰρόμενον τὸν βίον αὐτοῦ ὡς διαμαρτύρησιν κατὰ τοῦ συστήματος ὅπερ τοιαύτη κοινωνία υἱοθέτησε καὶ ἀκολουθεῖ! Ὁ κορυφαῖος φυλόδιος, δὲν ἀρέσκεται θεωρῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν χρηστὸν πολίτην, ὅστις, ἀρυόμενος ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ τιμῆς καὶ ἀγνότητος τὴν δύναμιν καὶ τὸ δικαίωμα, δύναται ν' ἀποσπάσῃ τὸ προσωπεῖον του καὶ νὰ τὸν πληρώσῃ ποικίλων ῥαβδισμῶν. Μισεῖ ὁ φαῦλος, ἀλλ' εἶναι θρασύς, καὶ συνεπῶς δειλός. Ἀπαβαίνει τότε ἐπιτήδειος. Μιμεῖται τὸν κύνα, ὃν ὑπὸ τὰ σκέλη θέτοντα τὴν οὐρὰν καὶ κλαυθμηρίζον-τα. Εἰς τοιαύτην κοινωνίαν δὲν ὑπάρχει τροφὸς ἀληθής. Μιάσματα νοσηρὰ ὑπονομεύουσι τὴν ἠθικὴν τάξιν. Οἱ στοιχεῖοι τῶν κακῶν ἀγκοῦται. Οἱ ἀγαθοί, ἀπαξιοῦντες νὰ τρέχωσι μετὰ τοῦ πλήθους, βαδίζουσι μόνοι, καὶ τὰ νοσογενῆ στοιχεῖα πληθύνονται. Ἐν μέσῳ ἀρχομένης κοινωνικῆς σήψεως βλέπει τις ἐκπληκτος ὅτι τὸ στίγμα τοῦ ἠθικῶς τετραυματισμένου δὲν παρακωλύει τὸν δρόμον αὐτοῦ. Πτυόμενος ὁ ἠθικὸς χρεωκόπος ἀποπάσσει τὸν σίελον ἀπὸ τοῦ προσώπου του, χαιρετᾷ εὐσεβάστως καὶ ἐμφόβως, καὶ σπεύδει νὰ φύγῃ ἵνα ἀποσοβήσῃ τὸν θόρυβον τῆς δημοσιότητος, διότι ἡ δημοσιότης ἐνοχλεῖ τοὺς φαύλους. Εἰς τὸ τέρμα τοῦ δρόμου του νομίζει ὅτι τὸν ἀναμένει πλοῦτος, ἀδιάφορον ἐὰν εἶνε ῥυπαρός, καὶ λαμπηδὼν ὑφ' ἣν θέλει νὰ κρύψῃ τοὺς ῥύπους καὶ τὰ ἕλκη του. Λέγεται τοῦτο σταθοδρομία! . . . Ἡ δὲ κοινωνία χαίνει πρὸ τηλικαύτης εὐφυΐας. . . . Ψιθυρίζει δυσφήμως βλέπουσα τὸν φαυλόβιον προαγόμενον, πλουτοῦντα, ἢ ἐπικρατοῦντα· τὸν γνωρίζει, τὸν δακτυλοδεικτεῖ· δὲν ἔχει ὅμως τὸ θάρρος νὰ τὸν μαστιγώσῃ. Καὶ εἰς τὸν χρηστὸν καὶ ὑπερήφανον ἀπονέμει συνήθως, ὡς ἐνθάρρυνσιν, τοῦ ἀκοήτου τὸ ἐπίθετον, ὡσεὶ ἂν ἡ κακοήθεια νὰ ἦτο εὐφυΐα καὶ ἡ εὐτέλεια τοῦ χαρακτῆρος ἀρετή . . .

Ὁ νοῦς ἤθελε νὰ ἐνδιατρίψῃ εἰς τὰς κοινωνικὰς πληγάς. . . Νὰ ἐρευνήσῃ τὰς ἀδικίας, νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ κακουργήματα, νὰ στιγματίσῃ αὐτά, νὰ ἐλεεινολογήσῃ τὴν ἐπονειδιστὸν ἀνατροφὴν τῶν ὄρων τοῦ ὀρθοῦ βίου, νὰ οἰκτείρῃ τὰ δυστυχήματα τῆς κοινωνίας ἐκείνης, ὅπου τὸ ἔγκλημα καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς χαρακτηρίζονται ὡς ἱκανότης καὶ νοημοσύνη! . . . Τὴν ὥραν ἐκείνην εἶχεν ἐντελῶς πλέον λυθῇ καὶ τὸ ὕστατον φέγγος τῆς ἀσθενοῦς ἀμφιλύκης, μόλις ἔτι ὑποκιρνώσης τῆς δύσεως τὸν αἱμαρὸν ὁρίζοντα. Μεταμαρμαίνει ἔκ τοῦ φθινοπώρου, εἶχον ἤδη ἐντελῶς βαρυφθῆ. Πεφεύγουν ἔτσι καὶ μόνος εἰς τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅτε καὶ ἡ ὠχροκάτη ἀμαυλύκη ἀπεσβένετο ἤδη, ἐσκεπτόμην τὸν κόσμον, τὸν ἄνθρωπον, τὴν κοινωνίαν, τὰς δυστυχίας αὐτῆς, τὰ ἐλαττώματα, τὰς τέρψεις καὶ τὰς ἀπωλείας της! Πενθιμῶς ἔσεισε τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος τὰ γυμνὰ δένδρα. Εἰς τὸ βάθος αἱ σκιαὶ ἦσαν πυκνότεραι. Σιωπή, μελαγχολία, σκότος, ἀμφιβολία τῆς φύσεως. Ἔνιοι εἰς τὰς πέριξ σκιάς ἐγκατελείπομεν τὴν ἐρημίαν μου καὶ ἐπὶ τῶν γοργῶν πτερυγισμῶν τοῦ πνεύματος φερόμενος, κατέφθανον εἰς τὴν πολυτάραχον κοινωνίαν. Εἰσεχώρουν εἰς τὰ σπλάγχνα της, ἐμελέτων τὰς διαχύσεις αὐτῆς καὶ τὰς λύπας, καὶ ἱστάμενος εἰς τὴν ἄκραν τῆς εὐρυτάτης ὁδοῦ, ἀφ' ἧς διελαύνει ὁ κόσμος, παρετήρουν τὸν ἄνθρωπον, ἐκατάμιλιον πὴν τύχην αὐτοῦ, ἠρεύνων τὴν λύπην καὶ τὴν χαρὰν του, ἐθεώρων τὴν ἀηδίαν καὶ τὸν χορόν, εἰσέδυον εἰς τὸν σκοτεινὸν καὶ ἀκεξερεύνητον λαβύρινθον τῆς καρδίας του. Καὶ ὁ ἐμπειρότατος ἀνατόμος χάνεται ἐκεῖ. Προσπαθῶ νὰ διακρίνω ἐὰν εἶνε εἰλικρινὲς τὸ μειδίαμα δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος συνοδεύει τὸν πρὸς τὸν φίλον του χειραψίαν. Τί θὰ καταλάβῃς ποτέ, καὶ τίς θὰ κατανοήσῃ τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνου ὑποκρισίας»... ἀκούεται λέγουσα φωνή τις. Δὲν ἐννοῶ διατί ἡ εὐτελὴς αὕτη γνώμη περὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν. Ἡ χειρίστη νόσος τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἀπιστία, ἡ ἀξελεκοῦσα τὴν συνείδησιν, καὶ καθιστῶσα ἐντελῶς ἀχρηστον τὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ βιοῦντα. Διατί πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ ἀνθρώπου, πᾶσαν εὐγένειαν, τὸ φιλικόν αὐτοῦ μειδίαμα, διατί νὰ ἀποδίδωμεν ἐν νοσηρὰ πρισματοκαλήψει εἰς τὴν ὑπουλον ὑπαγορευσιν τοῦ συμφέροντος, τοῦ κερδοφόρου τούτου ὅστις ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἐκάστοτε τὸ ἐλατήριον τῆς πράξεως τοῦ ἀνθρώπου, δὲν κινεῖ ὅμως πάντοτε αὐτὸ ὅταν ἐκδηλοῖ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ὁμοίους του, ὅταν πάνη αἰσθῇ τὴν χαίρα! Ἐσκεπτόμην οὕτω ἕως ὅτου ἐπιθυμῶ νὰ εἶναι οὕτω. Καὶ ὁμῶς δυσπιστῶ! Συμφέρον βδελυρόν! Πόσον διαστρέφεις τὸν ἄνθρωπον· πόσον θολώνεις τὴν διαυγεστάτην τῆς καρδίας του πηγήν, καὶ φαρμακεύεις ὅλην τοῦ αἰσθήματός του τὴν γλυκύτητα, διὰ τῆς ὑποκρίσεως, ὅτι ἡ θώπεια, ἡ ἐνθάρρυνσις, ἡ θερμὴ προσαγόρευσις, ἡ χειραψία αὕτη αἰτίαν καὶ βάσιν ἔχει οὐχὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, ἀλλὰ τὸ ἐγγύτατον ἢ ἀπώτατον συμφέρον. . . . Εἶναι δυνατόν, καὶ ἐξέπεσε τοσοῦτον ὁ ἄνθρωπινος φύσις, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ὅστις εἶναι, καὶ ὀρθῶς εἶναι, ὑπερήφανος, νὰ καθίσταται ὑποκριτὴς καὶ νὰ ἐξευτελίζηται λόγῳ συμφέροντος; Ἐὰν ἐπιμαρτύρησεν ἐκ τῆς κοινωνίας τὸ σπαγερόν ἀξίωμα, ὅτι ἕκαστος λόγος καὶ ἑκάστη πρᾶξις τοῦ ἀνθρώπου πηγάζει ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλειαν, ποία ἀλληλοπεριφρόνησις θὰ συμβιβάσῃ δικαίως ἐν μέσῳ τῆς νοσηρᾶς καὶ ἀθλίας ἐκείνης κοινωνίας; . . . Ἐρμηνεύετε· σὲ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν πρὸς γυναῖκα ἀξίαν ἀμφοτέρων. Ἐὰν τῆς δυσπιστίας τὸ ἕλκος ἐκταθῇ καὶ κρατήσῃ, πρέπει τότε, μὲ βλέμμα περιφρονήσεως καὶ μὲ γλῶσσαν μεστὴν πικρίας καὶ εἰρωνείας νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ἡ γυνή: «Ζητήσατε τὸ συμφέρον· . . . Ψέγετε τὴν κακίαν· μέγα δυναμένου ἐν τῇ κοινωνίᾳ. «Τὸ συμφέρον ὤπλισε τὰ χείλη τοῦ· θὰ ἀπαντήσωσιν οἱ ἀκροαταί. «Δὲν ἔλαβεν ὅτι ἐζήτησε, καὶ ἡ ἀποτυχία ἠκόνησε τὴν γλῶσσάν του. Τιμᾶτε τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἀξίαν διακεκριμένου ἀνδρός. «Τὸ συμφέρον κινεῖ τὴν γλῶσσάν του· θὰ εἴπῃ καὶ πολλὴν ἡ ἐλκώδης κοινωνία, ἐὰν μεταξὺ τοιαύτης ἔχει τις τὴν δυστυχίαν νὰ ζῇ. Σκέπτεται νὰ ἐπιδιώξῃ τι, καὶ διὰ τοῦ ἐγκωμίου προλαβαίνει τὸν δρόμον τῆς ἐπιτυχίας. Τιμᾶτε τὴν σεμνότητα κόρης φωλιᾶς· μὲ βλακώδες ὕφος ὁ γείτων σᾶς θεωρεῖ ὑπόδρα, καὶ μειδιᾷ, διμακάριος ὡσεί, ἂν ἔλεγεν· «ἀνοῆ». Ἡ ἀφόρητος ζωὴ ἀποβαίνει οὕτω μᾶλλον ἀφόρητος! Πῶς νὰ ρυθμίσῃ τις ἑαυτόν, πῶς νὰ κανονίσῃ πρὸς τοὺς ἄλλους σχέσεις του; πῶς νὰ τροφήσῃ τοῦ χαρακτῆρός του τὴν ἀξιοπρέπειαν, τοῦ ἤθους του τὴν σεμνὴν ἀγεροχίαν; πῶς, ἐν μέσῳ τοιαύτης ἐπιδημίας, νὰ σώσῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τὸ ἐνπαρόν μόλυσμα τῆς ἰδιοτελείας ὅπερ θὰ λυμαίνεται τὴν ἀποχοῦσαν ἐκείνην κοινωνίαν! Νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὰ ὄρη; Θὰ τιθασευθῇ ἀγριάνθρωπος! Νὰ μείνῃ εἰς τὰς πόλεις παθαινόμενος δυσφρέσεις, καὶ μοχθῶν νὰ ἀποκαλῇ αὐτὰς ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος; Θὰ ἀποκληθῇ βλαξ, ἀγνοῶν τὴν ἐποχὴν καὶ τοὺς ἀνθρώπους! Θὰ θεωρηθῇ ἀνίκανος, ἀχρηστος, βάρος, ἐπιζήμιος!!! Διότι ἠρνήθη ὁ ἄνθρωπος οὗτος νὰ κύψῃ ὑπὸ τὴν καθολικὴν ἀπαίτησιν τῆς ἐποχῆς, καὶ νὰ στεβλώσῃ τὸν εὐθὺν αὐτοῦ χαρακτῆρα, θὰ σφαλῇ, θὰ δυστυχήσῃ, θὰ καταδικασθῇ! Ἡ κοινωνία θὰ θεωρήσῃ ἀπαθῶς τὴν ἀπελπιστικὴν πάλην τοῦ ἀτόμου κατὰ τοῦ ῥεύματος, ὅπερ ἀπειλεῖ νὰ τὸν παρασύρῃ. Κατὰ βάθος τιμᾷ τὸν μάρτυρα τῆς ἰδίας αὐτοῦ πεποιθήσεως· τὸν καταδικάζει ὅμως συντόνως, εἴτε δι' ἔργου εἴτε ἀδιαφοροῦσα. Ἡ σκοτισθεῖσα κοινωνία, καίεται εὐλαβουμένη τὸν ἀκηλίδωτον, ὀρχίζεται βλέπουσα αἰρόμενον τὸν βίον αὐτοῦ ὡς διαμαρτύρησιν κατὰ τοῦ συστήματος ὅπερ τοιαύτη κοινωνία υἱοθέτησε καὶ ἀκολουθεῖ! Ὁ κορυφαῖος φυλόδιος, δὲν ἀρέσκεται θεωρῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν χρηστὸν πολίτην, ὅστις, ἀρυόμενος ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ τιμῆς καὶ ἀγνότητος τὴν δύναμιν καὶ τὸ δικαίωμα, δύναται ν' ἀποσπάσῃ τὸ προσωπεῖον του καὶ νὰ τὸν πληρώσῃ ποικίλων ῥαβδισμῶν. Μισεῖ ὁ φαῦλος, ἀλλ' εἶναι θρασύς, καὶ συνεπῶς δειλός. Ἀπαβαίνει τότε ἐπιτήδειος. Μιμεῖται τὸν κύνα, ὃν ὑπὸ τὰ σκέλη θέτοντα τὴν οὐρὰν καὶ κλαυθμηρίζον-τα.

Η ΕΥΓΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ Α. ΠΟΥΣΚΙΝ

κατὰ μετάφρασιν

ΣΟΦΙΑΣ ΣΧΑΙΔΕΜΑΝ

Ὁ ἀναγνώστης συμπεραίνει ὅτι ὁ Ἀλέξιος λίαν προσεκτικῶς τὴν παρατηρεῖ.

— Θέλω σᾶς συνοδεύσῃ, ἐὰν τόσον τὸ βούλεσθε, εἶπεν ὁ Ἀλέξιος.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς συνοδεύσω;

— Καὶ τίς δύναται νὰ σὲ ἐμποδίσῃ; Ἀπεκρίθη ἡ Ἐλίζα, «ἐλευθερία εἰς τὸν ἐλεύθερον».

— Πόθεν ἔρχεσαι;

— Ἐκ Πριλουτζίνας, εἶμαι θυγατὴρ τοῦ σιδηρουργοῦ Βασίλη καὶ ἤλθον ἐδῶ νὰ συνάξω μύκητας. (Ἐκράτει ἡ Ἐλίζα κάνιστρον).

Καὶ σὺ κύριε, εἶσαι ἐκ τοῦ Τουγκιλόβο;

— Μάλιστα ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξιος, εἶμαι ὁ θαλαμηπόλος τοῦ υἱοῦ τοῦ ἰδιοκτήτου τῶν Τουγκιλόβο.

Ὁ Ἀλέξιος ἐξῆγε καὶ πρὸ ὀλίγου ἐφθείρετο ἡ Ἐλίζα, παρακαλῶ νὰ μὴ τὸ λησμονήσητε πάλιν.

— Ποῖος σὲ ἐδίδαξε τοιαύτην σοφίαν ἀπεκρίθη χαμογελῶν ὁ Ἀλέξιος.

— Μήπως σᾶς ἐδίδαξεν ἡ γνώριμός μου Νασταία, ἡ θαλαμηπόλος τῆς νέας κυρίας σας. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν;

Ἡ Ἐλίζα ἐφοβήθη ὅτι ἠδύνατο νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ καὶ ἀμέσως ἤλλαξε τὴν συνομιλίαν.

— Καὶ τί νομίζεις, λέγει ἡ Ἐλίζα ὅτι ποτὲ δὲν εὑρέθην εἰς ἀρχοντικὸν οἶκον; Δὲν πιστεύεις τοῦτο; Καὶ ἐγὼ εἶδον καὶ ἤκουσα πολλά! Ἐὰν ὅμως φλυαρῶ μετὰ σοῦ, οὐδένα μύκητα θὰ εὕρω. Ὑπαγε σὺ κύριε τὸν δρόμον σου, καὶ ἐγὼ τὸν ἰδικόν μου. Ἀγάπα.

Ὁ Ἀλέξιος ἔλαβε τὴν χεῖρα της.

— Πῶς ὀνομάζεσαι, ἀγάπη μου;

— Ἀκουλίνα, ἀπεκρίθη ἡ Ἐλίζα, προσθέσας καὶ τινα παραδείγματα, ἅτινα εἶχεν ἀναγνώσει εἰς ἀγγλικὰ περιοδικά, παρατηρῶν ὅτι οὐδεὶς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἔζησαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη, ἐπιέ ποτε πνευματῶδη ποτά, ἀλλ' ὅτι χειμῶνά τε καὶ θέρος ἠγείρετο μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου.

Οὐδὲν τούτων ἤκουεν ἡ Ἐλίζα, αὕτη ἀνεπόλει ἅπαξ ἔτι τὰ λαβόντα χώραν κατὰ τὴν πρωΐαν ἐκδρομήν της καὶ ἤρχισε νὰ μέμφηται ἑαυτὴν περὶ τῶν συμβάντων.

Εἰς μάτην παρηγόρει ἑαυτὴν ὅτι διὰ τῆς συνεντεύξεως ταύτης δὲν ἐξῆλθε τῶν ὁρίων τῆς ἀξιοπρεπείας της, καὶ ὅτι οὐδεμίαν κακὴν συνέπειαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ αὕτη.

Καθησυχάσασα δὲ τὴν συνείδησίν της ἀποφασίσασα νὰ μὴ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν της. Πλὴν πάλιν ἐσκέπτετο ὅτι ἀφοῦ ὁ Ἀλέξιος ἤθελε τὴν περιμένει ματαίως, βεβ

μακρυσμένος ἠκούσθη θόρυβος. Ὠρμησεν ἀπὸ τοῦ βορρᾶ αἰφνίδιον καὶ ἀκατάσχετον πνεῦμα ἀέρος. Θεέ! ὁποῖος τυφὼν ἦτο αὐτός! Τῶν δένδρων οἱ κλάδοι ἐθραύσθησαν ἐκ τῆς συγκρούσεως. Οἱ κορμοὶ ἐκλυπτόντο ὡς εὐλύγιστοι βόνακες, οἱ θάμνοι ἔψαυον τὸ ἔδαφος. Ἐπελαβόμην ἰσχυρῶς γηραιᾶς δρυός. Ἐκινδύνευον νὰ γείνω ἀνάρπαστος! Καθ' ἣν ὥραν ἠρξάμην μελετῶν, τί νὰ εἶναι ἄρα γε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ κοινωνία ἐνέκαψήφεν ἡ δίνη!

Εἶδον τότε τὰ ξηρὰ φύλλα τοῦ δάσους ἐγειρόμενα εἰς στήλην, ἡ βάσις τῆς ὁποίας ἐσαλεύετο κοχλιοειδῶς. Ὑψώθησαν πολύ. Ἡ στήλη ἠρέμησε φεύγουσα· διεσπάσθη, καὶ νέον ἄερος πνεῦμα ἀνύψωσεν ἔτι τὰ ξηρὰ φύλλα, ἐπαπειλήσαν αὐτῷ, τὰ ὑψωσε καὶ πάλιν, τὰ διέρριψε, τὰ ἀνέτρεψε, τὰ ἐξώρισε καὶ τὰ ἠφάνισεν εἰς τὰς ἀποστάσεις, καὶ ἐντὸς τοῦ σκότους ἐκείνου. Οὔτε ἦχος πλέον δὲν ἐπεράνη του... Γενεαὶ καὶ ἄνθρωποι! φύλλα φθινοπώρου εἴμεθα... Ὑπὸ τὴν ὁρμὴν τῆς λαίλαπος ἠρθημεν, ἐπαπειλήθημεν, συνεθλάσθημεν καὶ ἠφανίσθημεν εἰς τοὺς εὐρεῖς κόλπους τῆς αἰωνιότητος... Οὐδὲν σημεῖον τῆς διαβάσεώς μας φαίνεται που... Τί εἶναι ἡ γῆ, πρὸ τοῦ σύμπαντος; Τί ἡ ἀνθρωπότης πρὸ τῶν κόσμων τοῦ στερεώματος; Τί ἡ πεπερασμένη ἀνθρώπινος σοφία πρὸ τῆς ἀνάρχου καὶ ἀτελευτήτου σοφίας....

Ἡ εἰκὼν τῶν παιδίων, ἅτινα συνήντησα, ὅτε ἐξῆλθον τοῦ οἴκου μου, ἐπέρχεται, κατὰ τὴν νυκτερινὴν ταύτην ὥραν, τὴν πλήρη σιωπῆς καὶ μυστηρίου, οἱονεὶ ὅπως μοὶ ἐκλιπόντο ὡς ἐολύγιστοι βόνακες οἱ θάμνοι ἔψαυον τὸ ἔδαφος. Ἐπελαβόμην ἰσχυρῶς γηραιᾶς δρυός. Ἐκινδύνευον νὰ γείνω ἀνάρπαστος! Καθ' ἣν ὥραν ἠρξάμην μελετῶν, τί νὰ εἶναι ἄρα γε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ κοινωνία ἐνέκαψήφεν ἡ δίνη!

Εἶδον τότε τὰ ξηρὰ φύλλα τοῦ δάσους ἐγειρόμενα εἰς στήλην, ἡ βάσις τῆς ὁποίας ἐσαλεύετο κοχλιοειδῶς. Ὑψώθησαν πολύ. Ἡ στήλη ἠρέμησε φεύγουσα· διεσπάσθη, καὶ νέον ἄερος πνεῦμα ἀνύψωσεν ἔτι τὰ ξηρὰ φύλλα, ἐπαπειλήσαν αὐτῷ, τὰ ὑψωσε καὶ πάλιν, τὰ διέρριψε, τὰ ἀνέτρεψε, τὰ ἐξώρισε καὶ τὰ ἠφάνισεν εἰς τὰς ἀποστάσεις, καὶ ἐντὸς τοῦ σκότους ἐκείνου. Οὔτε ἦχος πλέον δὲν ἐπεράνη του... Γενεαὶ καὶ ἄνθρωποι! φύλλα φθινοπώρου εἴμεθα... Ὑπὸ τὴν ὁρμὴν τῆς λαίλαπος ἠρθημεν, ἐπαπειλήθημεν, συνεθλάσθημεν καὶ ἠφανίσθημεν εἰς τοὺς εὐρεῖς κόλπους τῆς αἰωνιότητος... Οὐδὲν σημεῖον τῆς διαβάσεώς μας φαίνεται που... Τί εἶναι ἡ γῆ, πρὸ τοῦ σύμπαντος; Τί ἡ ἀνθρωπότης πρὸ τῶν κόσμων τοῦ στερεώματος; Τί ἡ πεπερασμένη ἀνθρώπινος σοφία πρὸ τῆς ἀνάρχου καὶ ἀτελευτήτου σοφίας....

Ἡ εἰκὼν τῶν παιδίων, ἅτινα συνήντησα, ὅτε ἐξῆλθον τοῦ οἴκου μου, ἐπέρχεται, κατὰ τὴν νυκτερινὴν ταύτην ὥραν, τὴν πλήρη σιωπῆς καὶ μυστηρίου, οἱονεὶ ὅπως μοὶ ἐκλιπόντο ὡς ἐολύγιστοι βόνακες οἱ θάμνοι ἔψαυον τὸ ἔδαφος. Ἐπελαβόμην ἰσχυρῶς γηραιᾶς δρυός. Ἐκινδύνευον νὰ γείνω ἀνάρπαστος! Καθ' ἣν ὥραν ἠρξάμην μελετῶν, τί νὰ εἶναι ἄρα γε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ κοινωνία ἐνέκαψήφεν ἡ δίνη!

Εἶδον τότε τὰ ξηρὰ φύλλα τοῦ δάσους ἐγειρόμενα εἰς στήλην, ἡ βάσις τῆς ὁποίας ἐσαλεύετο κοχλιοειδῶς. Ὑψώθησαν πολύ. Ἡ στήλη ἠρέμησε φεύγουσα· διεσπάσθη, καὶ νέον ἄερος πνεῦμα ἀνύψωσεν ἔτι τὰ ξηρὰ φύλλα, ἐπαπειλήσαν αὐτῷ, τὰ ὑψωσε καὶ πάλιν, τὰ διέρριψε, τὰ ἀνέτρεψε, τὰ ἐξώρισε καὶ τὰ ἠφάνισεν εἰς τὰς ἀποστάσεις, καὶ ἐντὸς τοῦ σκότους ἐκείνου. Οὔτε ἦχος πλέον δὲν ἐπεράνη του... Γενεαὶ καὶ ἄνθρωποι! φύλλα φθινοπώρου εἴμεθα...

Ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος τῆς ἐκκλησίας, σημαίνοντος τὴν ἔναρξιν τοῦ ὄρθρου, παρέσυρε τὰς σκέψεις μου!... Ἡ ἀρχομένη ἡμέρα εἶναι Κυριακή! Ἡμέρα ἀναπαύσεως εἶναι ἡ σήμερον! Ὁ ἐργάτης ἔζει ἀνάπαυλαν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι καὶ ἡ ἀλγεινὴ σκέψις, καὶ ἡ βαρεῖα μέριμνα καὶ ὁ βιωτικὸς πόνος δύνανται νὰ ἀγρήσωσιν ἐν ἑαυτῷ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀργίας. Τὸ πνεῦμα οὐδέποτε καθεύδει. Ἡ δυστυχία, διώκουσα ἀκαμάτως τὴν ἀνθρωπότητα, παρίσταται ἐν τῷ κόσμῳ ὡς τὸ πρυτανεῖον αὐτοῦ καὶ κυριαρχοῦν στοιχεῖον! Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἀδιαλείπτως, ἀλλὰ καὶ ἀκάρπως μελετῶν τὰς ποικίλας τῶν ἀτυχημάτων ἐμφανίσεις, ἀγωνιζόμενος ματαίως νὰ ἀμβλύνῃ τὴν ὀξύτητα τῶν κτυπημάτων τῆς συμφορᾶς, δὲν δύναται νὰ ἀργῇ. Μελετᾷ, σοφίζεται, ἀμύνεται κατὰ τοῦ ἀπηνοῦς ἐχθροῦ! Ἡττᾶται ὅμως! Ὁ πεπρωμένος τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἄξων εἶναι ἐπώδυνος. Στρέφεται διαρκῶς περὶ

πολλῆς, ἐφ' ὅσον πολὺ παρελθόντος χρόνου ἀκόμη δὲν ἐπιτυγχάνει ὀλίγον τὸν σκοπὸν τοῦ πόνου, διὰ τὸν ὁποῖον ἀνδρωθῆτε ἀφοῦ οὐδὲν ἀμφιβάλλομεν βεβαίως δὲν θὰ κατασταθῆτε! Ἐγκαταλείποντες τὴν ἀγνοίαν, καθόσον ἐγκαταλείπομεν τὴν βρεφικὴν καὶ παιδικὴν ἡλικίαν, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν βαθμιαίαν γνῶσιν, πάσχομεν τὸ πάθημα τοῦ κακοῦντος τὴν γρόησιν μελῳδίαν τῆς μυστηριώδους νύμφης τοῦ δάσους καὶ ὀρμῶντος νὰ φθάσῃ τὸ αἰθέριον καὶ ἀπατηλὸν ἐκεῖνο πλάσμα... Εἰς ἄβυσσον φρικαλέαν κατεφρημίσθη ὁ ἄπειρος καὶ ὁ ἄφρων!... Τῆς ἀνθρωπίνου γνώσεως ἡ ἔφεσις εἶναι ἡμετέρα καὶ τὴν κατέχομεν σχεδόν! Τὰ παιδικά των χείλη ἠρμήνευον εἰγλώττως καὶ ἀνυποκρίτως ὅλην τῆς ἀγνῆς ψυχῆς των τὴν χαράν. Ἐγέλων ἀδιαλείπτως καὶ τοῦ εὐτυχοῦς αὐτῶν γέλωτος αἴτια καὶ ἀφορμὴ ἦτο ἡ ἀγνοια καὶ ἡ ἀθωότης καὶ ἴσως τῶν γνώσεών των ὁ περιορισμός. Ἡ καρδία των δὲν εἶχεν ἐξελιχθῆ. Ἡ ψυχὴ των διετήρει ὅλον τὸ θεῖον μύρον τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἀγιότητος τῆς πηγῆς ἀφ' ἧς ἐξεπορεύθη. Τοῦ κόσμου τὰ δεινὰ καὶ αἱ κακίαι τῆς ζωῆς αἱ ψεύσεις καὶ αἱ βάσανοι δὲν εἶχον ἐξαπτίσει τὸ ἠθικῶς ἠδρινιῶν ἄρωμα ὅπερ τοῦ Θεοῦ ἡ πνοὴ ἐνεφύσησε εἰς τὰ ἀρτίπλαστα σώματά των. Μικρά, εὐφυῆ, ἀγαθά, καθαρά, εὔθυμα· ἀγνότατα καὶ ἀθωότατα ἦσαν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπαραστάσεις τῶν ὁρανίων ἐκείνων ταγμάτων, ἅτινα τοῦ λόγου ἡ εὐσεβὴς παράδοσις καὶ πρόληψις ἔταξε περὶ τὸν Θεόν, καὶ ὑπολαμβάνει ἀποτελούμενα ἐκ τῶν ψυχῶν τῶν ἀθώων νηπίων τῶν ζώντων ἐν τῇ γῇ ὅσον ζῇ τὸ ῥόδον καὶ τὸ κρίνον τοῦ ἀγροῦ. Διατί νὰ ἀνδρωθῆτε μικρὰ εὐτυχῆ καὶ ἀνδρούμενα νὰ ἀπολέσητε ὅ,τι ἔχετε, προσκτώμενα ὅ,τι δὲν ἔχετε ἤδη, καὶ μὴ ἔχοντα εἴσθε εὐτυχῆ! Φρόντιδες σκληραὶ θὰ σπαράξωσι τὴν καρδίαν σας, καὶ πόνοι ἠθικοὶ θὰ σκοτίσωσι τὴν διάνοιάν σας. Ἐὰν ἡ εὐδαιμονία εἶναι πράγματι τοῦ βίου ὁ

ἀκτῆς, ἐφ' ὅσον πολὺ παρελθόντος χρόνου ἀκόμη δὲν ἐπιτυγχάνει ὀλίγον τὸν σκοπὸν τοῦ πόνου, διὰ τὸν ὁποῖον ἀνδρωθῆτε ἀφοῦ οὐδὲν ἀμφιβάλλομεν βεβαίως δὲν θὰ κατασταθῆτε! Ἐγκαταλείποντες τὴν ἀγνοίαν, καθόσον ἐγκαταλείπομεν τὴν βρεφικὴν καὶ παιδικὴν ἡλικίαν, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν βαθμιαίαν γνῶσιν, πάσχομεν τὸ πάθημα τοῦ κακοῦντος τὴν γρόησιν μελῳδίαν τῆς μυστηριώδους νύμφης τοῦ δάσους καὶ ὀρμῶντος νὰ φθάσῃ τὸ αἰθέριον καὶ ἀπατηλὸν ἐκεῖνο πλάσμα... Εἰς ἄβυσσον φρικαλέαν κατεφρημίσθη ὁ ἄπειρος καὶ ὁ ἄφρων!... Τῆς ἀνθρωπίνου γνώσεως ἡ ἔφεσις εἶναι ἡμετέρα καὶ τὴν κατέχομεν σχεδόν! Τὰ παιδικά των χείλη ἠρμήνευον εἰγλώττως καὶ ἀνυποκρίτως ὅλην τῆς ἀγνῆς ψυχῆς των τὴν χαράν. Ἐγέλων ἀδιαλείπτως καὶ τοῦ εὐτυχοῦς αὐτῶν γέλωτος αἴτια καὶ ἀφορμὴ ἦτο ἡ ἀγνοια καὶ ἡ ἀθωότης καὶ ἴσως τῶν γνώσεών των ὁ περιορισμός. Ἡ καρδία των δὲν εἶχεν ἐξελιχθῆ. Ἡ ψυχὴ των διετήρει ὅλον τὸ θεῖον μύρον τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἀγιότητος τῆς πηγῆς ἀφ' ἧς ἐξεπορεύθη. Τοῦ κόσμου τὰ δεινὰ καὶ αἱ κακίαι τῆς ζωῆς αἱ ψεύσεις καὶ αἱ βάσανοι δὲν εἶχον ἐξαπτίσει τὸ ἠθικῶς ἠδρινιῶν ἄρωμα ὅπερ τοῦ Θεοῦ ἡ πνοὴ ἐνεφύσησε εἰς τὰ ἀρτίπλαστα σώματά των. Μικρά, εὐφυῆ, ἀγαθά, καθαρά, εὔθυμα· ἀγνότατα καὶ ἀθωότατα ἦσαν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπαραστάσεις τῶν ὁρανίων ἐκείνων ταγμάτων, ἅτινα τοῦ λόγου ἡ εὐσεβὴς παράδοσις καὶ πρόληψις ἔταξε περὶ τὸν Θεόν, καὶ ὑπολαμβάνει ἀποτελούμενα ἐκ τῶν ψυχῶν τῶν ἀθώων νηπίων τῶν ζώντων ἐν τῇ γῇ ὅσον ζῇ τὸ ῥόδον καὶ τὸ κρίνον τοῦ ἀγροῦ. Διατί νὰ ἀνδρωθῆτε μικρὰ εὐτυχῆ καὶ ἀνδρούμενα νὰ ἀπολέσητε ὅ,τι ἔχετε, προσκτώμενα ὅ,τι δὲν ἔχετε ἤδη, καὶ μὴ ἔχοντα εἴσθε εὐτυχῆ! Φρόντιδες σκληραὶ θὰ σπαράξωσι τὴν καρδίαν σας, καὶ πόνοι ἠθικοὶ θὰ σκοτίσωσι τὴν διάνοιάν σας. Ἐὰν ἡ εὐδαιμονία εἶναι πράγματι τοῦ βίου ὁ

ρίον ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀληθῆ Ἀκουλίνα τὴν χονδρὴν καὶ τὴν διὰ στιγμάτων τῆς εὐλογίας πεποικιλμένην νεᾶν καὶ οὕτω ἐπομένως ἤθελε φανερωθῆ τὸ στρατήγημα τῆς. Αὗται αἱ σκέψεις ἐνέβαλον φόβον τῇ Ἐλίζᾳ ὥστε τὴν ἐπομένην ἀπεράσισε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν συνέντευξιν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν Ἀλέξιον ἦτο κατενθουσιασμένος. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν ἐσκέπτετο ἄλλο εἰμὴ περὶ τῆς νέας γνωριμίας του. Ἡ εἰκὼν τῆς ὡραίας Ἀκουλίνας ἐν τῇ φαντασίᾳ του τὸν ἐκράτησεν ἄυπνον ὅλην τὴν νύκτα. Μόλις ἐξημέρωσεν ἦτο ἐνδεδυμένος, οὐδὲ καιρὸν εὗρεν ὅπως λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ὅπλον του, ἀλλὰ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σπογγὰρ ἐξῆλθε σπεύδων εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως.

Ἡμίσεια ὥρα παρῆλθεν ἀναμένοντος ἐν ἄκρᾳ ἀνυπομονησίᾳ. Τέλος διέκρινεν ἐν τῷ θάμνῳ τὸν λάμποντα κυανοῦν σαραφὰν καὶ ἔσπευσε πρὸς συνάντησιν τῆς ἀγαπητῆς του Ἀκουλίνας. Ὁ Ἀλέξιος παραυτὰ διέκρινε σημεῖα λύπης εἰς τὸ πρόσωπόν της καὶ προσεπάθησε παντὶ σθένει νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν.

Ἡ Ἐλίζα ἀπεκρίθη ὅτι τὸ κίνημα τοῦτο τῆς ἐφαίνετο τολμηρόν, ὡμολόγησε δὲ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ ἀναιρέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν της, ἀλλ' ὅτι αὕτη ἡ συνάντησις πρέπει νὰ γίνῃ ἡ τελευταία καὶ τὸν παρεκάλει νὰ διακόψῃ τὴν γνωριμίαν ταύτην, ἥτις οὐδὲν καλὸν ἀποτέλεσμα ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ.

Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν εἰς κοινὴν διάλεκτον. Αἱ τοιαῦται σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα, ἅτινα διὰ χωρικὴν ἦσαν ὅλως ἀσυνήθη, ἐπροξένησαν εἰς τὸν Ἀλέξιον μεγάλον θαυμασμόν. Μετεχειρίσθη ἅπασαν τὴν ῥητορικήν του ὅπως τὴν ἀποτρέψῃ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐφανέρωσεν αὐτῇ τοὺς ἀγνοτάτους σκοπούς του, ὑποσχόμενος ὅτι οὐδέποτε ἤθελε δώσει αὐτῇ ἀφορμὴν νὰ μετανοήσῃ, τὸ πᾶν δὲ ἔφινεν εἰς τὴν ἐκλογήν της, τὴν ἱκέτευεν δὲ νὰ μὴ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν χαρὰν ταύτην, μόνον νὰ τὴν βλέπῃ ἔστω καὶ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἔλεγε δὲ ταῦτα μετὰ τοιούτου πάθους ὥστε ἐφαίνετο τῷ ὄντι ἐρωτευμένος εἰς ἄκρον σιωπηλὴ ἤκουεν αὐτὸν ἡ Ἐλίζα.

— Ὑποσχέθητό μοι, προσέθετεν ἡ Ἐλίζα, ὅτι οὐδέποτε θὰ μὲ ζητήσῃς εἰς τὸ χωρίον, οὐδὲ θὰ πληροφορηθῆς τι περὶ ἐμοῦ· ἐπίσης μὴ μοῦ ζητήσῃς καμμίαν ἄλλην συνέντευξιν ἐκτὸς ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἤθελον ὁρίσει.

Ὁ Ἀλέξιος ἐδοκίμασε νὰ ὁρκισθῇ εἰς τὴν ἁγίαν Παρασκευήν, ἀλλ' αὕτη μεταδιάσασα τὸν ἐκώλυσεν.

— Ὅρκον δὲν ζητῶ παρὰ σοῦ, ὁ λόγος σου μὲ ἀρκεῖ. Συνδιαλεγόμενοι συμπεριεπάτουν γύρω τοῦ δάσους, μέχρις οὗ ἡ Ἐλίζα διακόψασα τὸν λόγον ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν της ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκόν της.

Ἐχωρίσθησαν δὲ παραυτὰ, ἀπόταν δὲ ὁ Ἀλέξιος εὑρέθη μόνος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς μία ἁπλῆ χωρικὴ κατόπιν δύο συνεντεύξεων ἠδυνήθη τοσοῦτον νὰ κατα-

κτήσῃ τὴν καρδίαν του. Ἡ συναναστροφὴ τῆς Ἀκουλίνας εἶχε μέγα θέλγητρον δι' αὐτόν, πλὴν αἱ συμφωνίαι τῆς θαυμασίας χωρικῆς δὲν τοῦ ἐφαίνοντο λίαν εὐχάριστοι, μ' ὅλα ταῦτα οὐδόλως ἐσκέπτετο ν' ἀναιρέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ἐὰν ἤθελον ἐκπληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ περιγράψω ἐνταῦθα ἐκτενέστατα καὶ ἄνευ δυσκολίας, πόσον μεταξὺ των ἐσυμπάθησαν, πῶς ἐχρησιμοποίησαν τὴν ὥραν των καὶ τί διελέγοντο μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀναγνωστῶν μου δὲν ἤθελε συμμεθέξει τῆς χαρᾶς μου. Γενικῶς αἱ τοιαῦται διηγήσεις εἶναι ἀηδεῖς· τούτου δὲ ἕνεκα παραλείπω αὐτάς· παρατηρῶ μόνον ὅτι μόλις εἶχον παρέλθει 2 μῆνες καὶ ὁ Ἀλέξιος ἦτο ἀπελπιστικῶς ἐρωτευμένος, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ Ἐλίζα ἂν καὶ ἦτο λίαν προφυλακτική, οὐδόλως ὅμως ἐφαίνετο ἀδιάφορος. Ἀμφότεροι ἀπέλαυον τῆς παρούσης εὐτυχίας, οὐδόλως σκεπτόμενοι περὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἡ σκέψις τοῦ νὰ μὴ χωρισθῶσι ποτε ἀπ' ἀλλήλων ἦλθε πολλάκις εἰς τὸν νοῦν ἀμφοτέρων, πλὴν οὐδέποτε ἐλάλουν περὶ τούτου. Ὁ λόγος ἦτο καθαρός, ὅσον καὶ ἂν ἠγάπα τὴν ἀγαπητήν του Ἀκουλίνα, σπουδαῖοι λόγοι μ' ἔλα ταῦτα τὸν ἀπέτρεπον νὰ νυμφευθῇ νέαν χωρικήν, καὶ τῆς Ἐλίζας δὲν διέφευγε ποία ἄχθος ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν γονέων των, δὲν ἐτόλμα δὲ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἠδύναντό ποτε νὰ συμφιλιωθῶσιν.

Ἡ ῥωμαντικὴ αὕτη ἐλπὶς κατεταράχθη ὑπό τινος σπουδαίου συμβάντος.

Ἐν μιᾷ δροσερᾷ θελκτικῇ πρωΐᾳ, ἐν τοιαύτῃ λέγω ἦν μόνον τὸ ἡμέτερον φθινόπωρον παρουσιάζει, ἐξῆλθεν ἔφιππος ὁ Ἰβὰν Πέτροβιτζ Βερεστόφ, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τρία ζεύγη κυνῶν κυνηγετικῶν, ἕνα ἱπποκόμον καὶ τινας μικροὺς ὑπηρέτας μετὰ κωδώνων. Ταυτοχρόνως ἡτοίμαζε καὶ ὁ Γρηγόριος Ἰβανόβιτζ Μουρόβισκι, παρακινούμενος ὑπὸ τῆς εὐδίας τὸν μικρὰν οὐρὰν ἔχοντα ἵππον του καὶ ἐξῆλθε

μεθ' οὐδὲν συνεκλοῦν εἰς τὸν ὑγιὲ ἀκροτόνον βίου, ἀπωλέσαμεν διὰ τῆς γνώσεως καὶ ὅ,τι πρὶν ἢ ἐπιζητήσωμεν τὴν γνῶσιν ἐστήριζεν ἡμᾶς καὶ ἀπετέλει τὸν δεσμὸν τῆς ἀδιαταράκτου καὶ ἀκωδύνου συνυπάρξεως τοῦ ἀγγέλου ἡμῶν οἰκοδομήματος. Ἐὰν ἠμεθα ἀμάθεις, ἡ ἀμαθεία ἡμῶν ἀπεφέλει τότε κατάστασιν εὐκρινῆ, θεῖαν ἀγνοιαν, διακεκριμένην καὶ καθαρὰν. Πάσαντες νὰ εἴμεθα ἀγράμματοι, μελετήσαντες, σπουδάσαντες, ἐμβαθύναντες εἰς τὴν σοφίαν, ἐπαύσαμεν ἄρά γε νὰ εἴμεθα ἀμαθεῖς, ἢ δι' ἀφ τῆς συγχύσεώς ἐν ἰδεῶν καὶ τοῦ ἐγκεφάλου κατεστήσαμεν ἀμαθέστεροι ἔτι; Ἐνῷ ἡ πρὸ τῆς ἀποπειρᾶς τοῦ φωτισμοῦ κατάστασις ἦτο ἀφῆς καὶ εὐκρινής, ἡ μετὰ τὴν ἀπουδὴν ἀπέβη συγκεχυμένη καὶ ἀκοτεινή! Ἀμαθεῖς τὸ πρῶτον δὲν κατέστημεν σοφοὶ σπουδάσαντες. Βασανιζόμενοι ὑπὸ τῶν αἰνιγμάτων καὶ τῶν μυστηρίων τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ὅτε ἠμεθα ἀφώτιστοι, δὲν ἐλύσαμεν οὔτε διεγνώσαμεν αὐτὰ ὅτε διὰ τῆς μελέτης ἐναμίσαμεν ὅτι ἐφωτίσαμεν τὸν νῆπιον πάντοτε ἐν τούτῳ νοῦν μας! Ἀνήσυχοι πρὶν ἢ ἐρεύνησωμεν, ἡσυχάσαμεν ἄρά γε μετὰ τὴν ἔρευναν; Ἀπαντᾷ ἡ αἰμωγὴ καὶ ὁ θυσταγμὸς τοῦ σοφοῦ! Ἡ προπέτεια τοῦ ἀνθρώπου, ἀξιοῦντος, ἐν τῇ ἀλαζονείᾳ αὐτοῦ, νὰ διαγνώσῃ ὅ,τι ἀνωτέρα δύναμις ἀπέκρυψεν ἀπὸ σοῦ πεπερασμένου πνεύματός του, μετετράπη εἰς μάστιγα πλήττουσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ τὸν νοῦν διὰ τῆς μεγαλητέρας ἀμφιβολίας καὶ τοῦ βαθυτέρου δισταγμοῦ· ὅστις ὑπῆρξεν ὁ κύριος καρπὸς τῆς μελέτης τῶν ἀγρυπνιῶν καὶ τῶν ἐρευνῶν του. Νήπιος, μὴ εἰδώς, ἦτο ἥσυχος. Ἐπίστευε! Καὶ ἀπὸ τῆς Πίστεως αὐτοῦ ἤντλει τοὺς θησαυροὺς τῆς παρηγορίας ἐν τῇ ἐφημέρῳ ζωῇ, καὶ τοὺς μείζονας ἐν τῇ ἀληθεῖ, οἷα παρεστάθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς Θρησκείας του. Ἀνδρωθεὶς ὅμως, εἰδώς, ἐμβαθύνας εἰς τὰ μυστήρια τῆς γνώσεως, ἐνῷ οὐδὲν κατώρθωσε νὰ μάθῃ, καὶ οὐδὲν ἀληθὲς ἀγα-

θὸν κατεφρόνησεν, ἀπώλεσε καὶ ὅ,τι ἀγαθὸν εἶχε· Ἡ ἀμφιβολία ἐδηλητηρίασε τὴν σκέψιν του. Ἀπὸ τῆς σχετικῶς ἡσύχου αὐτοῦ καταστάσεως διωλίσθησεν εἰς τὴν θυελλώδη ζητῶν τὸ φῶς ἐνέπεσεν εἰς τὸ σκότος. Ζητῶν τὴν γνῶσιν ἐκυλίσθη εἰς τὴν ἀγνοιαν· ζητῶν τὴν σοφίαν περιεπλάκη εἰς τὴν ἀσοφρεταν! Βεβαίως δὲν ἀνεῦρε τὸ θεμέλιον ὅπερ ἠλπιζε καὶ ἀνεζήτει διὰ τῆς μελέτης· Ἀφῆκε τὸ θετικόν, ὅπερ ὅσῳ καὶ ἂν ἦτο ἀτελές, ἦτο ὁμῶς θετικόν τι, καὶ ἔσπευσε κατόπιν τῆς θεωρίας. Τί ἀπήλαυσε; τὴν σύγχυσιν... καὶ νέον τέλος τὴν πλάνην! Ὦ, τὸ ὁρίσκειν πόρισμα, καὶ τὸ θετικὸν πρᾶον τῆς ἀπὸ τῆς νεότητος ἀδιαλείπτου καὶ ἐπιμόνου μελέτης ὁ πολὺς σοφὸς, κλαίων ἀπελπιστικῶς τὰ βιβλία του, καὶ πατάσσων ἐν ἀποκαρτερήσει τὴν τράπεζαν, δύναται νὰ εἴπῃ μετ' εὐλόγου πικρίας: «Γέγεινα δυστυχής»!

Ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος τῆς ἐκκλησίας, σημαίνοντος τὴν ἔναρξιν τοῦ ὄρθρου, παρέσυρε τὰς σκέψεις μου!... Ἡ ἀρχομένη ἡμέρα εἶναι Κυριακή! Ἡμέρα ἀναπαύσεως εἶναι ἡ σήμερον! Ὁ ἐργάτης ἔζει ἀνάπαυλαν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι καὶ ἡ ἀλγεινὴ σκέψις, καὶ ἡ βαρεῖα μέριμνα καὶ ὁ βιωτικὸς πόνος δύνανται νὰ ἀγρήσωσιν ἐν ἑαυτῷ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀργίας. Τὸ πνεῦμα οὐδέποτε καθεύδει. Ἡ δυστυχία, διώκουσα ἀκαμάτως τὴν ἀνθρωπότητα, παρίσταται ἐν τῷ κόσμῳ ὡς τὸ πρυτανεῖον αὐτοῦ καὶ κυριαρχοῦν στοιχεῖον! Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἀδιαλείπτως, ἀλλὰ καὶ ἀκάρπως μελετῶν τὰς ποικίλας τῶν ἀτυχημάτων ἐμφανίσεις, ἀγωνιζόμενος ματαίως νὰ ἀμβλύνῃ τὴν ὀξύτητα τῶν κτυπημάτων τῆς συμφορᾶς, δὲν δύναται νὰ ἀργῇ. Μελετᾷ, σοφίζεται, ἀμύνεται κατὰ τοῦ ἀπηνοῦς ἐχθροῦ! Ἡττᾶται ὅμως! Ὁ πεπρωμένος τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἄξων εἶναι ἐπώδυνος. Στρέφεται διαρκῶς περὶ

-κὴν ἀνάγκην, ἥτις, ἐν διαφόρῳ μοίρᾳ, πιέζει ὁμοῦ πάντοτε καὶ πάντοτε ἀπηνῶς τὸν ἄνθρωπον, ἄνευ ἐξαιρέσεως πνεύματος ἢ βαθμοῦ! Τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου κριθίνου, μελανοῦ καὶ λασπώδους, κυλίεται κατὰ σύμπτωσιν τὴν στιγμὴν ταύτην ἀπὸ τῆς θέσεώς ἔνθα τὸ εἶχον ἀποθέσει. Τὸ ἔλαβον ὡς ἱερατικὸν τῆς δυστυχίας, καὶ τὴν ὥραν ταύτην προβάλλει ἀπαὴ ἀποδεξις τοῦ ἀνεπαρκοῦς ἀντιδότου τῆς ἀθλιότητος ὑφ' ἣν κόπτει ἀνεξαιρέτως ὁ θνητός. Περιφρονήσεως βλέμμα θὰ ῥίψῃ ὁ ἀδρυδείρητος ἐπὶ τῆς μελανῆς ταύτης μάζης, εἰς ἣν ἐν τούτοις συγκεντροῦνται, χωρὶς παντοτινὰ πραγματοποιοῦνται, χιλιάδων ἀνθρώπων οἱ πόθοι! Διεσείσθη ἡ καρδία μου ὅτε ἠθέλησε διατρέχων τὰς πάρις, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀχυροσκεπῆ καλύβην γραίας γυναικός, καὶ ἤκουσα παρ' αὐτῆς τὴν ἀπαράκλητον ἀφήγησιν τῶν στερήσεων καὶ τῶν παθημάτων της. Εἶναι εὐτυχὴς ὁσάκις ἐπὶ τῆς αἰωρουμένης παπίδας τῆς διωρασούσας καλύβης της ὑπάρχει τεμάχιον ἄρτου ἱκανὸν νὰ σβεσθῇ τὴν βασάνον τῆς πείνης της! Πόθοι, προσδοκίαι, ἐλπίδες, ὀνειροπολήματα, καὶ ἡ ἐπιστέφουσα τὰ φαιδρὰ ἀνθρώπινα ὄνειρα εὐδαιμονία, τὰ πάντα περιέχονται διὰ τὴν γυναῖκα αὐτὴν, εἰς τὸ ξηρὸν τοῦτο τεμάχιον τοῦ κριθίνου ἄρτου, ὅπερ διακαῶς ποθεῖ χωρὶς νὰ ἔχῃ πάντοτε! Κακαὶ κλίναι τῶν ἀνήστις, σπαίρουσα ὑπὸ τοὺς νωγρὸς καὶ τὴν ὀδύνην τῆς πείνης. Ἀνατέλλει ἡ πρωΐα, ἐπέρχεται ἡ μεσημβρία, κλίνει πρὸς τὴν δύσιν της ἡ ἡμέρα, καὶ ἡ ἀμείλικτος πεῖνα βασανίζει τὴν γραῖαν. Χειρ γενναία σώζει περὶ τὴν νύκτα ἀπὸ τῆς ἀστίας τὸ παλαιπωρον πλάσμα! Ὦ! πόσους ἔχεις συνοδοιπόρους εἰς τὸν ἀδυνηρὸν δρόμον σου, γραῖα ἀτυχής! Πόσοι πεινῶσι ὅπως καὶ σύ, ἀλλὰ καὶ πόσοι ἀπυχέστεροι δὲν ἔχουσι τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου σου, τὸ κέντρον τοῦτο κατὰ τὸ ἰδανικὸν χυσῆς προσδοκίας καὶ ὑπερτάτης ἀπολαύσεως!! Θεέ! πῶς ἐπιτρέπεις ὅπως τὸ πλάσμα σου ἀποβαίνῃ τὸ θῦμα τῆς πείνης ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἡγαίας εἰς τὸν κόσμου καὶ παρατείνεις τὸν βίον τοιούτοις! Ὁ κάτασπείρας εἰς τὸν οὐρανὸν τόσους κόσμους, ἐπὶ μιᾶς στροφῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ κατασπείρων τὴν ἀπέραντον δημιουργίαν, δὲν ἠδύνασο νὰ σώσῃς τὸν σκώληκα αὐτὸν ἀπὸ τὸ μαρτύριον καὶ τὴν ἀγωνίαν τῆς πείνης; Τοὺς πόθους τοὺς πάντας, τὰς εὐχὰς του ὅλας, τὸ πλάσμα σου αὐτὸ ἔθηκεν εἰς ξηρὸν ἄρτον τεμάχιον, ὅπερ καὶ οὐ κόνις θ' ἀπεστέργον! Ἐὰν ἀρνῆσαι εἰς τὸν ἀκόρεστον πλούτου τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας του, ἐὰν συνέχῃς τὸν ἀπάντων φῆμης καὶ δόξης, ἐὰν παπάσῃς τὸν προπέτην καὶ ὑπερφέρονταν, διατί δὲν ἔλεεῖς τὴν γραῖαν γυναῖκα, τὴν ἀσθενῆ καὶ τρέμουσαν, τὴν θερμῶς λατρεύουσάν Σε, τὴν ἀεφμένην νὰ ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἀποθνήσκουσαν, διατί; Παντοδύναμος ὢν σφρουθίων τροφὸς δὲν ἐπέμπεις ὀλίγον ἄρτον εἰς τὴν δυστυχῆ; Θὰ ἐγίνεσο πένης Θεέ; ἐλεῶν τὴν δυστυχῆ ἐκείνην; Τί; θὰ καθίστατο πτωχότερος δίδων εἰς αὐτὴν οὐχὶ ἐκ τοῦ στερήματος ἀλλὰ ἐκ τοῦ περισσεύματος ὅπερ τὰ λιμοκτονοῦν λογικὸν πλάσμα καταίως ἐπιζητεῖ καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου παρέχουσι παρφρονητικῶς, χωρὶς νὰ τὸ ἐγγίζωσι, τὰ κατοικίδια ζῶα καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰ πετεινά.

Εἰς τὴν ἀνατολὴν ὑποφώσκει φῶς ἀμυδρόν. Ἀκούω τὰ βήματα τῶν ἀγροτῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τὸ ψῦχος ἔξω εἶναι δριμύτατον. Ἀνατέλλει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, καθ' ὃν χρόνον τὸ φῶς τῆς λυχνίας μου δύει ἐκ τρομώδεις παλμῶν. Ἀσθενέστερον καὶ τοῦ ἐκλείποντος φωτὸς τοῦ λύχνου μου εἶναι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς πρὸ τῆς ἀπλέτου ἀκτινοβολίας τῶν ἡλίων τοῦ Σύμπαντος. Σκώληξ φωφορίζων εἶναι καὶ ἄπαν τὸ πλανητικὸν σύστημά μας, ἐν ἀντιθέσει φρῖς τοῦ στερεώματος τὰ ἄπειρα καὶ ἀκατανόητα συστήματα! Τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ἐγκεφάλου αἱ δυνάμεις παρελύουσι πρὸ τῆς μεγαλοφυΐας, τῆς ἰδέας, καὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ θείου. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ τὸ μέγα ἐν ἑαυτῷ τοῦτο, εἶναι ἡ δύναμις νὰ κατανοῇ ὅτι δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ. Τὸ μέγα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι ἡ συναίσθησις τῆς μικρότητός του! Ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἀτελείας καὶ τῆς μηδαμινότητος αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὴν σχετικὴν ἐντέλειαν, τὴν μεγαλειότητα, καὶ τὴν ὑποστάσιν τοῦ ἀπροσδιορίστου πλάσματος ὅπερ ἐκλήθη «ἄνθρωπος».

Δὲν ἐξέρχομαι τὴν ὥραν ταύτην, καὶ ἐν τούτοις θὰ ταξειδεύσω μακρὰν ἐντὸς μικροῦ. Θὰ κοιμηθῶ! Ἐνῷ ὑπὸ τὸ ἔριον θὰ θερμαίνηται τὸ σῶμα, ὁ ἄλληθης ἄνθρωπος δὲν θὰ εἶναι ἐκεῖ. Ἡ ψυχὴ θὰ πλανᾶται! Τὸ πνεῦμα θὰ διατρέχῃ τὸ ἄπειρον καὶ ἐνῷ, τίς οἶδε ποῦ, ἐλεύθερον θὰ ὑπάρχῃ αὐτοστιγμεί θὰ ἐπανέρχεται εἰς τὴν φυλακήν του, καὶ θὰ ζωογονῇ τὸ ἄθλιον αὐτὸ σαρκίδιον τὸ λεγόμενον σῶμα! Ἡ ἀπουσιαζουσα δύναμις τῆς ψυχῆς εἰς τὸν πρῶτον βόμβον τοῦ ἐντόμου, εἰς τὴν πρώτην κροῦσιν τῆς θύρας, ἡν διακόπτουσαν τὸν ὕπνον, θὰ ἐπιστρέφῃ ἀκαριαίως ἐκ τοῦ ἀχανοῦς, καὶ ἐγκλειβιμένη, ἡ ἀπειρὰς αὐτὴ, εἰς τὸ στενὸν κέλυφος τοῦ σώματος, θὰ ἐγείρῃ τὴν γνῶσιν, τὴν συνείδησιν τοῦ ἐγώ! Μυστήρια, μυστήρια! Ἀνταχοῦ κρατεῖ τὸ ἀκατανόητον. Τὸ πᾶν περὶ ἡμᾶς εἶναι ἀνεξήγητον. Μικρὸν ἔτι, ἐὰν ἐρευνήσωμεν, σαλεύεται τὸ λογικόν μας! Πόσον θὰ ἐμεθα εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι, καὶ πόσον ἠπυχοι ἐσμεν, ἀντὶ νὰ ἐρευνῶμεν ὅσα δὲν θὰ δυνηθῶμεν ποτὲ νὰ γνωρίσωμεν, ἠρκούμεθα εἰς τὴν στοιχειώδη γνῶσιν καταναοῦντες ὅτι τὸ ἀκατανόητον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποβῇ δ' ἡμᾶς νοητόν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ.

ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ

Ἡ ἐλλειψις ναυτικῆς σχολῆς ἠτο οὐσιωδεστάτη διὰ κράτος περιβρεχόμενον πανταχόθεν ὑπὸ θαλάσσης· διὰ τοῦτο βαρέως πᾶς φιλόπατρις πολίτης ἔφερε τὴν ἔλλειψιν ταύτην· καὶ ἡ καρδία τοῦ μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐχαιρέτισε τὴν ρύσιν ναυτικῆς σχολῆς.

Πρότερον ὁ θέλων νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν σταδίον τοῦτον ὤφειλε νὰ μετεβῇ εἰς ἐρωφεῖν τινα ναυτικὴν σχολὴν, ἄλλως ναυσιέλθῃ εἰς τὴν ἡμετέραν στρατιωτικὴν σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, ἔνθα βεβαίως πολὺ ἀτελῶς θὰ ἐγίνετο ἡ μόρφωσίς του ὡς ναυτικοῦ. Πολλὰ θὰ παρήρχοντο ἔτη ἵνα καταρτισθῇ ὡς ἔδει πρὸς κατάπλεῦν του εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικόν, ἐν ᾧ τώρα, μετὰ τετραετῆ διδασκαλίαν ἐν τῇ συσταθείσῃ ναυτικῇ σχολῇ, ἐξέρχεται τέλεον κατηρτισμένος καὶ κατατάσσεται μὲ βαθμὸν σημαιοφόρου, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ ἐν τῷ στρατῷ. Διὰ τοῦ ψηφισθέντος νόμου ὡρίζετο ἵνα οἱ μαθηταὶ διαιτῶνται καὶ διδάσκωνται ἐντὸς πολεμικοῦ πλοίου ἐν Πειραιεῖ ἐλλιμενισμένου, καὶ διὰ τοῦ ἀτμοδρόμου ἐ Ἑλλάδος, χρησιμεύοντος ἅμα καὶ ὡς πλοίου διὰ τὴν θερινὴν ἐκπαίδευσιν πλοῖον, ὁ οὗ οἱ φοιτήσαντες ἐπὶ ἓν ἔτος ἐν τῇ σχολῇ ὠφείλον νὰ μεταβαίνωσι εἰς διαφόρους λιμένας τοῦ κράτους, τοῦ Ἀρχιπελάγους ἢ τῆς Μεσογείου ἐκ περιτροπῆς, χάριν πρακτικῆς ἀσκήσεως, ἐπανερχόμενοι ἐκεῖθεν εἰς Πειραιᾶ κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου, ὅτε μετὰ ὀλιγοήμερον ἀνάπαυσιν ὠφείλον νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὰ μαθήματα. Καὶ οὕτως μὲν ἐγένετο κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, καθ' ὅσον ἡ Ἑλλὰς ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ τοὺς εἴκοσι καὶ ἕνα ἀπαρχθέντας τότε νέους· τὸ ἑπόμενον ὅμως ἔτος, αὐξηθέντος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαιτωμένων ἐκρίθη ἀναγκαῖον, διὰ τὸ ἀπαιτούμενον τοῦ χώρου, νὰ μεταφερθῇ ἡ σχολὴ εἰς τινα ἐν Πειραιεῖ οἰκίαν.

Κατὰ τὸν προρρηθέντα νόμον ἕνα καὶ ταταχθῇ εἰς εἰς τὴν ναυτικὴν σχολὴν ὀφείλει νὰ ἦναι πολίτης Ἕλλην, νὰ ἔχῃ ἡλικίαν τὸ πολὺ δεκαεξάετῆ μὴ συμπεπληρωμένην, νὰ ἔχῃ προβιβασθῇ ἀπὸ τῆς δευτέρας εἰς τὴν τρίτην τάξιν τοῦ Γυμνασίου, καὶ θεφρηθῇ ἱκανὸν ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ναυτικονομικῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ διαγωνισθῇ δημοσίᾳ ἐν τῷ κατεστάματι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων λαμβάνονται κατὰ σειρὰν ἱκανὸ τῶν ὁ ἀριθμὸς ὁ ἀρκοῦσι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ, ὁριζομένου ὡς ἀνωτάτου ὅρου τοῦ ἀριθμοῦ ἑβδομήκοντα, δι' ἅπαν ὁμοῦ τὸν σχολεῖον. Κατὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν ὁμνύουσι τὸν νενομισμένον στρατιωτικὸν ὅρκον. Οἱ δόκιμοι ἀποτίνουσιν ἕκαστος, διὰ διδακτρα, ἑξακοσίας δραχμὰς κατ' ἔτος, ἀπαξ δὲ καὶ δὶς κατὰ τὴν ἐν τῇ σχολῇ εἴσοδον τῶν τετρακοσίας δραχμὰς διὰ τὴν ἐνδυμασίαν, τὰ διδακτικὰ βιβλία καὶ ἐργαλεῖα χορηγούμενα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Ἡ ἐκπαίδευσις διαρκεῖ ἐπὶ τετραετίαν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁποίας διδάσκονται τὰ κολυμβητικὴν, τὴν κωπηλασίαν, τὴν γυμναστικὴν, τὴν ξιφασκίαν, τὸν χειρισμὸν τοῦ ὅπλου, τὰ γυμνάσια τοῦ πυροβόλου, τὴν κυβερνητικὴν λέμβου, τὴν γεωμετρίαν, τὴν μηχανικὴν, τὴν φυσικὴν, τὴν χημείαν, τὴν ναυτιλίαν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν ὑδρογραφίαν, τὴν ναυπηγικὴν, τὴν κυβερνητικὴν τέχνην, τὴν τακτικὴν ναυτικὴν, τὴν πυροβολικὴν, τὴν τορπιλλικὴν, τὰ πεζικά, τὴν ναυτικὴν πυρηνικὴν, γομοθεσίαν, τὸν ἀλληλαθῆς ὁδιφαιοῦ, τὴν ἰχνογραφίαν, τὰ πρωφάκικα ἔργα, τὰ γυμνάσια ἱστίων, κατὰ δὲ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον ἔτος καὶ τὰ ἑλληνικά.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ τετάρτου σχολικοῦ ἔτους, οἱ δόκιμοι τῆς τελευταίας σειρᾶς ἐπιβαίνουσι καταλλήλου πολεμικοῦ πλοίου καὶ ἐξέρχονται εἰς ὑπερωκεάνειον θαλασσοπλοΐαν, διαρκοῦσαν ἓξ τοὐλάχιστον μῆνας· μετὰ τὸν κατάπλουν αὐτῶν ὑποβάλλονται εἰς ἀποτελευταίας ἐξετάσεις καὶ οἱ ἐπιτυχόντες καταρρίσσονται εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν μὲ τὸν βαθμὸν σημαιοφόρου. Ἐκτὸς τῶν τακτικῶν δοκίμων ἐπιτρέπεται καὶ ἡ κατάταξις δοκίμων ἐθελοντῶν προωριαμένων διὰ τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν, ὑφ' οὗς καὶ οἱ ταχτικοὶ ὅρους καὶ ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν αὐτῶν διδάκτρων. Κάτω δὲ οὐδὲν δικαίωμα ἀπαιτοῦσι πρὸς κατάταξιν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικόν, ὑποχρεοῦνται ὅμως νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν πολέμῳ, ἂν ἡ ὑπηρεσία λάβῃ ἀνάγκην. Τοιοῦτοι δὲ εἰσὶν ἐπὶ τοῦ παρόντος πέντε κατατεταγμένοι ἐν τῇ σχολῇ.

Οὐ μακρὰν τοῦ ὑπενθυμίζοντος τὴν κατὰ τὸ 1854 γαλλικὴν κατοχὴν Τινανείου κήπου καὶ ἀπέναντι τοῦ νεοδμήτου δημοτικοῦ θεάτρου Πειραιῶς ὑπάρχει ἡ μεγάλη τριώροφος οἰκία Φεραλδῆ, πρότερον μὲν οὖσα παράρτημα τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων, ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου δὲ τοῦ παρελθόντος ἔτους χρησιμεύουσα ὡς ναυτικὴ σχολή. Πράγματι ἡ οἰκία αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ καταλληλοτέρα ἢ ὁσαδήποτε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, στερεῖται ὅμως μεγάλης αὐλῆς ὅπως γυμνάζωνται ἐν αὐτῇ οἱ δόκιμοι. Διὰ τοῦτο ἀνάγκη σπουδαία εἶναι νὰ γένηται φροντὶς περὶ ἀνοικοδομήσεως ἰδίου κτιρίου, πληροῦντος ἅπασας τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνέτου ἐκπαιδεύσεως ναυτικῶν δοκίμων, καθ' ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Ἡ προρρηθεῖσα οἰκία Φεραλδῆ περιέχει εἴκοσι περίπου δωμάτια, ὧν τὰ ἑπτὰ χρησιμεύουσιν ὡς κοιτῶνες, εὑρισκόμενοι ἰδίως ἐν τῷ τρίτῳ ὀρόφῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχουσιν ὡσαύτως καὶ τὰ δύο ἐσπακάρια ἐν

Ὁ Βερεστὸφ καὶ ὁ ἱπποκόμος ἀπέλυσαν τοὺς κύνας καὶ ἠκολούθουν μὲ ὅλην τὴν ταχύτητα παν.

Ὁ ἵππος τοῦ Μουρόβσκι ὅστις δὲν ἦτο συνηθισμένος εἰς τὸ κυνήγιον, φοβηθεὶς συνέτρεχεν. Ὁ Μουρόβσκι ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς καλὸς ἱππεὺς ἀπέλυσε τὰς ἡνίας τοῦ ἵππου του χωρὶς διὰ τὴν περίστασιν νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ συνοδοιπόρου του.

Ὅταν ὁ ἵππος ἔφθασεν εἰς τινα χαράδραν ἣν δὲν ἐγνώρισεν ἕως τότε, διὰ μιᾶς ἐπήδησεν παράπλευρα ὀίγας χαμαὶ τὸν ἱππέα του.

Ὁ Μουρόβσκι ἐκτυπήθη πεσὼν ἐπὶ τοῦ σκληροῦ ἐδάφους· ἔμεινε καὶ ἀκίνητος κατήρατο δὲ ὅταν ἦλθεν εἰς συναίσθησιν τὸν μικρὸν οὐρὰν ἔχοντα ἵππον του, ὅστις τέσσαρας ἐπλήγωσε. αἰσθανθεὶς ὅτι δὲν ἔφερε πλέον τὸν βόρος. Ὁ Ἰβὰν Πέτροβιτζ ἐπροχώρησε καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἐὰν ἐπληγώθη. Ἐν τῷ μετεωρίζῃ ἱπποκόμος δαμάσας τὸν αἴτιον ὅλου τοῦ κακοῦ ἵππον, τὸν ἔσυρεν ἀπὸ τὰς ἡνίας καὶ ἐβοήθησε τὸν Μουρόβσκι νὰ ἀναβῇ ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ Βερεστὸφ τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸν οἰκόν του, ἀ Μουρόβσκι δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ εὐεργέτου του καὶ τοιουτοτρόπως ἐπέστρεφεν ὁ Βερεστὸφ εἰς τὸν οἰκόν του φέρων ἀντὶ λαγωοῦ τὸν ἐχθρόν του πληγωμένον καὶ ὁδηγῶν αὐτὸν ὡς ὁμηρεύοντα ἐν ᾧ καὶ

Ἀμφότεροι, οἱ γείτονες συνωμόσησαν καὶ φιλιωτατα συνδιελέγοντο. Ὁ Μουρόβσκι παρεκάλεσε τὸν Βερεστὸφ νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἄμαξάν του διότι ἔνεκα τῆς πτώσεως ἦτο ἀδύνατον δι' αὐτὴν νὰ ἀπεύθυνθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του.

Ὁ Βερεστὸφ τὸν συνώδευσε μέχρι τῆς ἀμάξης, ἡ δὲ Μουρόβσκι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἐφαχαριστήσῃ πρὶν λάβῃ τὸν λόγον τοῦ, ὅτι οὐτὸς ἀπὸ ἐπόμενον ἡμέρας θὰ ἔλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν.

Τοιουτοτρόπως διελύθη αὕτη ἡ παλαιὰ ἔχθρα ὑπὸ τῆς πτώσεως ἑνὸς δειλοῦ ἵππου.

Ἡ Ἐλίζα ἔσπευσεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰβανόβιτζ.

— Τί σημαίνει τοῦτο Πάτερ; ἠρώτα αὕτη ἔκθαμβος. Διατί χωλαίνεις; Ποῦ εἶναι ὁ ἵππος σου καὶ εἰς τίνα ἀνήκει τοῦτο τὸ ὄχημα;

— Οὐδέποτε θὰ ἠδύνασο νὰ μαντεύσῃς, τέκνον μου, ἀπεκρίθη Γρηγόριος ὁ Ἰβανόβιτζ, ἤρχισε δὲ νὰ διηγῆται τὸ συμβάν. Ἡ Ἐλίζα δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ τὰ ὑπό της, χωρὶς δὲ ὁ Γρηγόριος νὰ τῇ δώσῃ τὸν καιρὸν νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως τῆς ἀνεκοίνωσεν αὐτῇ ὅτι τὴν ἐπομένην ἀμφότεροι οἱ Βερεστὸφ προσεκλήθησαν νὰ συγγενεύσωσι πρὸς αὐτούς.

— Τί λέγεις; ἀνεφώνησεν ὠχριάσασα ἡ Βερεστὸφ κατὰ τὴν νύκτα, πρόξενον ὡς θέλεις, ἀλλὰ ἐγὼ ἀδύνατον νὰ ἀπερχωμαι ἀσθῶ.

Εἰσαι μωρά, προσέθεσεν ὁ πατήρ της. Ἀπὸ πότε ἤρχισες νὰ ἐντρέπεσαι ἢ μήπως τρέφεις μῖσος ὡς αἱ ἡρωΐδες τῶν μυθιστορημάτων; ἀρκεῖ μὴ γίνεσαι γελοία.

ΑΙΦΑΡΟΙΔΙΑΙ

—Οὐχὶ πάτερ δι' οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς, δι' ὅλον τὸν κόσμον, ἐγὼ νὰ παρουσιασθῶ εἰς τοὺς Βερεστόφς!

Ὁ Γρηγόριος Ἰβανόβιτζ ἐσήκωσε τοὺς ὤμους του καὶ ἐπειδὴ ἐγίγνωσκεν ὅτι διὰ τῆς βίας οὐδὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ ἐλέκσε τὸν διάλογον καὶ ὑπῆγε νὰ πίῃ συγκαῖρ ὕστερον ἀπὸ τοιαύτην περιπετειώδη ἱππασίαν.

Ἡ Ἐλισαβέτα Γρηγορόβνα ἐσπεύσεν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἐκάλεσε πλησίον της τὴν Νάστιαν, διὰ μακρῶν δὲ διελέγθησαν περὶ τῆς μελλούσης ἐπισκέψεως. Τί ἤθελεν σκεφθῆ ὁ Ἀλέξιος ἀναγνωρίζων τὴν Ἀκουλίνα του ὡς μίαν πεπαιδευμένην κυρίαν;

Πῶς ἤθελεν ἐκλάβει τὴν συμπεριφορὰν μ' ὅλα ταῦτα ἤθελε πολὺ νὰ γνωρίζῃ ποίαν ἐντύπωσιν ἤθελε κάμει αὐτῷ ἡ συνάντησις των. Ἐνῷ οὕτω ἐσκέπτετο τῆς ἐπῆλθεν ἰδέα τις· ἦν ἐφέσωμεν ἀνεκοίνωσε τῇ Νάστιᾳ ἀμφότεροι ὑπερευχαριστημένοι εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην ἀπεφάσισαν ἐξάπαντος νὰ τὴν ἐκτελέσουν.

Τὴν ἑπομένην κατὰ τὴν ὥραν τοῦ πρωϊνεύματος ἠρώτησεν ὁ Γρηγόριος Ἰβανόβιτζ τὴν θυγατέρα του, ἐὰν ἐπιμένῃ νὰ μὴ παρουσιασθῇ εἰς τοὺς Βερεστόφ.

Πάτερ! ἀπεκρίθη ἡ Ἐλίζα, ἐὰν τὸ ἐπιθυμῇς πολὺ θὰ παρουσιασθῶ, μὲ μίαν ὅμως συμφωνίαν· ὅ,τι καὶ ἂν κάμω καὶ ἂν σοῦ κακοφανῇ νὰ μὴ μοῦ τὸ ἀποδείξῃς.

— Κανὲν ἀστεῖον! εἶπεν ὁ Γρηγόριος Ἰβανόβιτζ χαμογελῶν, καλῶς ἔχει κάμε ὡς θέλεις μικρά μου μαυρομμάτα. Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας τὴν ἠσπάσθη ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἡ δὲ Ἐλίζα ἔσπευσεν ὅπως ἀρχίσῃ τὴν ἑτοιμασίαν της. Ἀκριβῶς τὴν δευτέραν ὥραν ἐσταμάτησε πρὸ τῆς θύρας ὄχημα ἐντύπωσιν φερόμενον ὑπὸ 6 ἵππων. Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Μουρόβσκι καὶ τῶν δύο θαλαμηπόλων κατεβίβασαν τὸν γέροντα Βερεστόφ, ἔφθασεν δὲ καὶ ὁ υἱός αὐτοῦ ἠκολούθει τὴν ἁμαξαν τοῦ πατρός των ἔφιππος· ἀμφότεροι εἰσῆλθον εἰς τὸ ἐσπατόριον ἔνθα ἡ τράπεζα ἦτο ἡτοιμασμένη.

Μετὰ πολλῆς φιλίας τοὺς ἐδέχθη ὁ Μουρόβσκι, τοὺς ἐπρόπεμψε δὲ νὰ μεταβοῶσιν εἰς τὸν κῆπον, προσεκτικῶς δὲ ὡδήγει αὐτοὺς διὰ τῆς καλῶς ὑπὸ λίθων ἐστρωμένης δενδροστοιχίας. Ὁ γέρων Βερεστόφ ἐλυπεῖτο καθ' ἑαυτὸν διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν χρόνον ἐξώδευεν ἐπιματαίως. Ὁ υἱός οὔτε ἀπεδαιμάζεν οὔτε κατέκρινε τὰ γούστα τοῦ εὐγενοῦς ἀγωγλύφρονος. Μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀνέμενε τὴν θυγατέρα τοῦ φιλοξενοῦντος αὐτοὺς περὶ ἧς πόσα καλὰ εἶχεν ἀκούσει, ἂν καὶ καθὼς γνωρίζομεν ἡ καρδία του δὲν ἦτο πλέον ἐλευθέρα, μ' ὅλα ταῦτα νεότης καὶ ὡραιότης εἶχον εἰσέτι μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτοῦ.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

δὲ τῷ γεφυρίῳ ὁρόφῳ εὑρίσκονται αἱ πρῶται τάξεις τῶν δοκιμίων, τὸ θεραπευτήριον, τὸ δωμάτιον τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἑτερον ποιοῦτον διὰ τὴν συνάθροισιν τῶν καθηγητῶν πρὸ καὶ μετὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας, προσέτι τὸ λογιστήριον, εἷς τὸ ἰσόγειον δὲ πάτωμα ὑπάρχει τὸ γυμνεῖον, καὶ ἐκτὸς τούτου τὸ μέρος ἔνθα οἱ μαθηταὶ νίπτονται, τέλος δὲ εὐρυχωροτάτη αἴθουσα χρησιμεύουσα πρὸς ἄσκησιν εἰς τὴν σπαθασκίαν, εἰς τὸν χορὸν καὶ ἀναψυχὴν κατὰ τὰς ὥρας τῆς ὀργίας. Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ ἰσόγειον πάτωμα ὑπάρχει χῶρος διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ναύτας καὶ διὰ φυλακὰς τῶν κυρίων δοκίμων. Μὴ ὑπάρχοντος δὲ χώρου πρὸς ἀξιοπρεπῆ κατοικίαν τοῦ διοικητοῦ, ἐδέησε νὰ ἐνοικιασθῇ παραπλεύρως τῆς σχολῆς ἑτέρα οἰκία πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, συγκοινωνοῦσα μετὰ ταύτης δι' ἐσωτερικῆς κλίμακος.

Ἄκρα καθαριότης καὶ τάξις ἐπικρατεῖ ἐν τῇ σχολῇ. Ἡ ἔγερσις τῶν δοκίμων γίνεται, κατὰ τὸν κανονισμόν, τὴν πέμπτην πρωϊνὴν ὥραν. Ἀφ' οὗ ἐνδυθῶσι μεταβαίνουσι εἰς τὸ ἐστιατήριον ἐν ᾧ ἀκρατίζουσι διὰ καφὲ ἢ γάλακτος ἢ δι' ἀμφοτέρων ἀναμίξ μετ' ἄρτου, μεθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἕκτης παρὰ τέταρτον μέχρι τῆς ἑβδόμης καὶ ἡμισείας μελετῶσι κεχωρισμένως εἰς τὰς ἑαυτῶν τάξεις ἕκαστος. Μετὰ τὴν μελέτην ταύτην παρατίθεται ἐλαφρὸν πρωϊνόν, εἶτα γίνεται ἡ τοῦ ἱματισμοῦ καὶ ἡ ἰατρικὴ ἐπιθεώρησις, κατόπιν τῆς ὁποίας ἔρχεται τὴν ὀγδόην ἡ διδασκαλία τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων. Τὴν μεσημβρίαν ἡ σάλπιγξ προσκαλεῖ πάντας εἰς τὸ ἐστιατήριον ἔνθα ἀριστῶσι, καὶ μετὰ δίωρον ἀνάπαυσιν ἄρχονται τὰ πρακτικὰ μαθήματα, ἤτοι ἡ ἰχνογραφία, τὰ πρωϊνὰ ἔργα, ἡ κωπηλασία, τὰ γυμνάσια τῶν ἱστίων, ἡ γυμναστική, τὰ κατὰ τρίτην καὶ πέμπτην περὶ τὴν Μουνυχίαν γινόμενα πεζικὰ γυμνάσια καὶ ὁ περίπατος ὁτὲ μὲν κατὰ τὴν Ζέαν, ὁτὲ δὲ εἰς Φάληρον. Δὶς δὲ τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τῆς 8—9 μ. μ. διδάσκεται ὁ χορός. Μετὰ μεσημβρίαν ἑκάστου σαββάτου ἅπαντες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν προσωπικὴν καὶ εἰς τὴν τοῦ ὁπλισμοῦ καθαριότητα. Ἵνα δὲ συμπληρώσωμεν τὴν ἡμερησίαν ἐργασίαν τῶν δοκίμων, προσθετέον ὅτι ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ ἡμισείας μέχρι τῆς ἑβδόμης καὶ ἡμισείας γίνεται ἡ μελέτη, ἣν διαδέχεται τὸ δεῖπνον καὶ τὴν ἑνάτην ὥραν ἡ κατάπλισις. Ἐξαιρετικῶς τὰς Κυριακὰς τὸ ἐγερτήριον σημαίνει τὴν ἕκτην πρωϊνὴν ὥραν, τὴν δ' ἑβδόμην οἱ δόκιμοι μεταβαίνουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἡ διοίκησις τῆς Σχολῆς ἀνετέθη εἰς ἀνώτερον ἀξιωματικὸν τοῦ βασιλικοῦ παλεικοῦ ναυτικοῦ, ἡ δὲ ἐπιτήρησις εἰς τέσσαρας ὑποπλοιάρχους τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, διαδεχομένους ἀλλήλους ἀνὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Σχολῆς, μετὰ χαρᾶς βλέπομεν ὅτι τοὺς δοκίμους διακρίνει ἡ θέλησις καὶ ἡ φιλοτιμία ἵνα φανῶσιν ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἔθνους, τοῦ μετ' ἐλπίδων ἐπ' αὐτοὺς ἀποβλέποντος. Γνωρίζουσιν οἱ φιλότιμοι νέοι — πλεῖστοι τῶν ὁποίων φέρουσιν ὀνόματα δοξασθέντα κατὰ τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα — ὅτι τὰ βλέμματα τῆς τε ἔσω καὶ ἔξω Ἑλλάδος, αἰσιόδοξα πρὸ πάντων ἀτενίζουσιν, ὡς κατ' ἐξοχὴν προσωρισμένους νὰ πραγματώσωσι τὰ πρὸ τοσούτων αἰώνων βουκαλίζοντα τὴν φωλεὰν μας ἐθνικὰ ὄνειρα, μετὰ χαρᾶς δὲ βλέπομεν ἅπαντες ὅτι συναισθάνονται τὸ ἱερὸν τῶν τοῦτο καθήκον, προσπαθοῦντες μὴ διαψεύσωσι τὰς περὶ αὐτῶν προσδοκίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἵνα ὅμως ὁ ἱερὸς σκοπὸς ἐπιφέρῃ καὶ ἀναλόγους καρποὺς εἶναι ἀνάγκη ἐπείγουσα νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ καταλλήλου ἐπισκευῆς τοῦ δι' ὃν ἐκπαιδευτικὸν πλοῦν προωρισμένου ἀτμοδρόμου «Ἑλλάδος». Τὸ πλοῖον τοῦτο δύναται, διὰ μικρᾶς σχετικῶς δαπάνης μετασκευαζόμενον, νὰ περιλάβῃ πάντας τοὺς δοκίμους μὴ ἐμποδιζομένης τῆς τε μελέτης καὶ τῶν λοιπῶν πρὸς διδασκαλίαν ἀπαιτουμένων. Ὅτε κατὰ τὸν παρὸ τεσσάρων μηνῶν ἐκπαιδευτικὸν πλοῦν ἡ «Ἑλλὰς» εὑρίσκετο ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἀλεξανδρείας, δόκιμοί τινες τοῦ ἐκεῖ ὁρμοῦντος ἀγγλικοῦ θωρηκτοῦ ἐπεσκέφθησαν ταύτην, προτιθέμενοι ἵνα ἴδωσι τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πλοίου ὡς σχολῆς ναυτικῆς, ὑποπτεύω ὅμως μὴ οἱ ξένοι οὗτοι εὗρον λίαν παράδοξον τὴν ἁπλότητα . . . τοῦ ἡμετέρου πλοίου.

Ἐλπίσωμεν ὅμως ὅτι ἡ ἀνάγκη αὕτη ταχέως θέλει πληρωθῆ, ἀφ' οὗ καὶ ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἐγένετο δὲν εἶναι βεβαίως ὀλίγον. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἀπέδειξεν ὁ τελευταῖος τῆς Ἑλλάδος πλοῦς ἀνὰ τὰ παράλια τῆς Μεσογείου. Ὁθενδήποτε τὸ ἡμέτερον πλοῖον διήρχετο, διήγειρεν ἐνθουσιασμὸν ἀπεριγράπτον. Δὲν ἦσαν στόλοι τεθωρακισμένοι, δὲν ἦσαν φρούρια πλωτά, οὐδ' ἄλλα τοιαῦτα, ἀλλ' ἦκει ἡ ἑλληνική μας σημαία ἐπὶ μικροῦ σκάφους, φέροντος τὸ γλυκὺ τῆς πατρίδος ὄνομα, νὰ ἐξεγείρῃ τὰ πλήθη μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν δακρύων. Ἔπρεπε νὰ ἴδῃς τὴν ἐκδήλωσιν εἰλικρινοῦς χαρᾶς ἐκ μέσου τῶν ἀγῶνων ἐκείνων Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, Ἀλεξανδρείας καὶ Λοιπῶν, ἔπρεπε νὰ ἴδῃς τὴν συγκίνησιν μεθ' ἧς οἱ νεαροὶ δόκιμοι ἐγίνοντο πανταχοῦ δεκτοί, ἵνα ἐννοήσῃ νὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἑλληνικοῦ σκάφους, ἐν ᾧ μορφοῦνται τῶν πολλοὶ μέλλοντες Μιαούλαι ἢ Κανάρεις!

«Νὰ, μοῦ χαίρεστε τὴν μητέρα!» ἔλεγεν ἁπλοῦς τις καφεπώλης, ἐν Ἰσμαηλίᾳ εἰς τοὺς ἀπερχομένους ἐκεῖθεν δοκίμους, σφίγγων ἐνδακρυς τὴν δεξιὰν ἑνὸς ἑκάστου, καὶ ὁ ἀποχαιρετισμὸς οὗτος εἶναι ὁ κοινὸς ἀποχαιρετισμὸς τοῦ ὑποδούλου Ἕλληνος πρὸς πάντα ἐλεύθερον ὁμόφυλόν του. Ἀλλὰ πότε τὰ τέκνα ταύτης τῆς Ἑλλάδος θὰ αἰσθανθῶσι τὸ γλυκύτατον τῆς κοινῆς μητρὸς φίλημα; Τότε καὶ μόνον ὅταν ἡμεῖς οἱ ἐλεύθεροι στρέψωμεν ἀποκλειστικῶς τὰ βλέμματα πρὸς τὴν θάλασσαν, ὅταν πλειάδες σκαφῶν, ἐφ' ὧν κυματίζει ἡ κυανόλευκος ἡμῶν σημαία, διασταυρῶσι τὴν Μεσόγειον, τὰ κύματα τῆς ὁποίας οὐχὶ ἄπαξ ἠσπάσθησαν τὰ πλευρὰ ἑλληνικῶν πλοίων καταγωγίων τῶν ἡμέρας εὐκλείας καὶ ἀθανάτου.

Γ. Α. Βαλλαβανης

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Συνέχεια τῶν πρὸς τινα Λονδίνειον ἐφημερίδα ἀποσταλεισῶν ἐρωτήσεων ἄνευ ἀπαντήσεων.

Εἰς ἐρώτησιν τίς κατεσκεύασε τὸ πρῶτον πρῶτον ὑποκάμισον καὶ προστίθησι ἀπορίας· τοῦτο εἶνε πολὺ ἁπλοῦν ζήτημα ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν δύναται τις νὰ τὸ λύσῃ. Μέγας ἀριθμὸς δεσποινῶν ζητεῖ νὰ μάθῃ πότε θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Πολλαὶ ἑτεραι δέσποιναι θέλουσι νὰ μάθωσι μέσον κατὰ τῶν παιδικῶν ἀσθενειῶν. Δέσποινά τις ἐρωτᾷ ποσάκις ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ εἶχε πονόδοντον. Ἑτερος θέλει νὰ μάθῃ ἐὰν ὁ λόρδος Χουρχίλλος σκοπῇ νὰ ἀφήσῃ τὸν πώγωνα καὶ πόσαι τρίχες εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Γλάδστωνος. Τὸ φύλλον ἀνακοινοῖ πρόσθετι ἄνευ πολλῆς ἀλδημοσύνης ὅτι δέσποινά τις θέλει νὰ μάθῃ πόσον ζυγίζει ἡ βασίλισσα. Ἑτέρα, ὅτι ἐπεθύμει νὰ μάθῃ τὰ σύμβολα τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων (φαρμακόωνων). Ἑτέρα ἐρωτᾷ διὰ τί τὰ ἐνδύματα τῶν ἀνδρῶν πορπῶνται ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ἐνῷ τῶν γυναικῶν ἐξ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά. Νέος τις θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἐὰν ἐμάνθανε πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρῃ θέσιν. Τέλος ἐρωτᾷ τις αἰσθάνονται πόνον οἱ ἐγχέλεις ἐὰν ἀφαιρέσῃ τις τὸ δέρμα τῶν ζώντων ἔτι! φρονῶν ὅτι ἡ ἐρώτησις εἶνε ἐνδιαφέρουσα ἐπειδὴ οἱ ἐγχέλεις ὧν ἀφῃρέθη τὸ δέρμα φαίνονται οὐδὲν ἧττον ὑγιεῖς ἢ πρότερον τοὐλάχιστον δὲν δεικνύουσι σημεῖον ἐρεθισμοῦ ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι κατὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ δέρματος οὐδεμίαν βλάβην ὑφίστανται ὅθεν δύναταί τις νὰ ἐκδέρῃ, νὰ ψήνῃ καὶ τρώγῃ αὐτοὺς χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς συγκρουσιν μετὰ τοῦ περὶ προστασίας τῶν ζώων συλλόγου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Περὶ ὀφθαλμολογίας καὶ ὀπτολογίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοπρεπῶν χρόνων ἰατροῦ Ἱπποκράτους ὑπὸ **Γεωργίου Α. Κωστομοίρη** ὀφθαλμικοῦ καὶ ὠτικοῦ.

Ἑρμηνεία εἰς τὸν Ν. Ἀλλὸν καὶ εἰς τὸν ἐξάφαλμον ὑπὸ Ζωῆ σύμφωνα Γ. Η. Γεωμέλλου Καθηγητοῦ.

Τῇ ἱερᾷ καὶ Ἀθανάτῳ Μνήμῃ **Νικολάου τοῦ Κατραμῆ** Ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου. Φόρος σεβασμοῦ ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη.

Φαῦστος τοῦ Γκαῖτε ἐμμετρος μετάφρασις Ρ. Κ. Κεραστίνη. Ἐλθοντες παλυτέλης μετ' ἐξωφθάλμου παριστῶντος τὴν Μαργαρίταν.

Γενικὸς ἐτήσιος ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος μετὰ ἡμερολογίου καὶ πλείστων πρακτικῶν γνώσεων ἔτους 1887 ὑπὸ **Χ. Μακρίδου**

Καὶ περὶ αὐτῶν πρόσεχῶς.

ΦΥΤΟΙΣ ΘΡ. ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ καὶ ΑΛ. ΛΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ